

Bijeenkomst van Vrijdag 24 Febr. 1939 te 's-Gravenhage.

Voorzitter: Z.Ex. Luitenant-Generaal b.d. C. A. Prins.

De Voorzitter: Mijne Heeren, ik open deze vergadering.

Ik moge beginnen met een woord van eerbiedige hulde aan de nagedachtenis van den Luitenant-Kolonel A. J. Maas, Commandant van het Eerste Regiment Luchtdeel-Artillerie, die de vorige week is overleden. (Allen verheffen zich van hunne zitplaatsen). De overste Maas is een pionier geweest op het gebied van de luchtverdediging, hij heeft over dat onderwerp meerdere malen in onze Vereeniging het woord gevoerd en is vele jaren medewerker geweest aan het Wetenschappelijk Jaarbericht. Zijn naam zal in de Vereeniging steeds in eere worden gehouden.

Ik geef nu het woord aan den Luitenant-Kolonel van den Generalen Staf D. A. van Hilten voor het houden van zijne voordracht.

DE INFANTERIE-AANVAL, MEER IN HET BIJZONDER OVER DE LAATSTE 300 M. 1)

Luitenant-Kolonel van den Generalen Staf, D. A. van Hilten.

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren.

De ervaringen in den wereldoorlog hebben de onmogelijkheid aangetoond om door beschieting een verdedigings-

1) Voor de stellingen wordt verwezen naar het einde van de voordracht.

systeem totaal te verpletteren, zelfs niet met inzet van nog zulke sterke artilleristische- en infanteristische middelen. Herhaaldelijk bleek, dat zelfs na de hevigste inleidende beschieting, er nog steeds verscheidene vijandelijke vuurorganen hunne volle vuurkracht hadden behouden.

Talrijk zijn de voorbeelden van een infanterieaanval, die verbloedde lang voordat de aanvalsgolf de frontlijn van de vijandelijke stelling had bereikt, omdat ongeschokt mitrailleurvuur, uit frontaal of flankerend gelegen opstellingen afgegeven, den aanvallenden troep in elkaar schoot en alle beweging op het gevechtsveld geheel onmogelijk maakte. Het opnemen in de bewapening van automatische vuurwapenen met zeer gestrekte banen was den verdediger meer ten goede gekomen dan den aanvaller.

Sinds den wereldoorlog zijn in de moderne legers de aantallen machinegeweren, in den vorm van zware-, lichte- en geweermitrailleurs steeds uitgebreid en mede daardoor is het afstootend vermogen van een modernen verdediger thans tot een ongekende hoogte opgevoerd.

De aanvaller door het raseerend vuur tegen den grond gedrukt, bleek in den grooten oorlog reeds herhaaldelijk niet in staat met de beschikbare middelen en normale ondersteuning het gestelde doel te bereiken, hetgeen oorzaak werd, dat men bij den aanval o.m. op ruime schaal zijn toevlucht nam tot het pantser.

De vechtwagens, thans in grooten getale opgenomen in de organisatie van de moderne legers, moeten den met machinegeweren en licht geschut bewapenden aanvaller naar en in de vijandelijke hws. brengen en daarbij de overigens onuitdoofbare vuurorganen van den verdediger op korten afstand aangrijpen en tot zwijgen brengen.

Hoewel ik in geen deele den indruk zou willen vestigen, hetgeen trouwens in mijn verder betoog duidelijk naar voren zal komen, dat naar mijne meening de moderne infanterieaanval moet worden gezien als een met meer of minder gepantserde vuurmachines begeleide wandeling over de laatste 200 à 300 m. ben ik M. d. V., wel van meening,

dat een ernstig bedoelde, in strategisch opzicht, plaatselijke poging om het vijandelijke moderne verdedigingssysteem te doorbreken niet aan de infanterie mag worden opgedragen zonder haar daarbij de beschikking te geven over en te hulp te komen met alle denkbare moderne middelen.

Een belangrijk middel is hierbij ongetwijfeld het inzetten van talrijke kanonnen en mitrailleurs opgesteld in goed gepantserde vecht- en pantserwagens. Zonder op het strategisch en tactisch gebruik van vechtwagens in het algemeen hier nader in te gaan, moge ik wel even aanstippen, dat met den inzet van de vechtwagens hier niet *uitsluitend* bedoeld worden de onmiddellijk de infanterie begeleidente tanks, doch een in ruimeren zin opgezette actie van vechtwagens, nauw samenwerkende met de infanterie en uitgevoerd onder gemeenschappelijk bevel.

Is deze hulp er in de eerste plaats op gericht de infanterie te helpen over de laatste 300 m. en in het overwinnen van de voor de vijandelijke stelling zich eventueel bevindende kunstmatige hindernissen, ook bij het doordringen in de vijandelijke hws. zullen de gepantserde mitrailleurs en kanonnen belangrijke steun aan de infanteristen kunnen en moeten verleenen. Het doordringen in de vijandelijke hws. en het vermeesteren van de opvolgende weerstandskernen stelt toch aan de aanvallende infanterie in toenemende mate de hoogste eischen, zoodat ook bij het doorvoeren van den aanval er alles op gezet moet worden om hem op gang te houden. Laat men de beweging eenmaal tot staan komen, dan mag men wel bedenken, dat hiervoor ook geldt de uitspraak — zie ook de Mil. Spec. van Juli 1938 blz. 277 —

„Het is gemakkelijk aanvalstroepen te doen stoppen, maar zeer moeilijk, zoo niet denzelfden dag „onmogelijk, deze troepen weer in beweging te „krijgen“.

Voor het op gang houden van den infanterie-aanval bij de geschetste doorbrekingspoging is m.i. dan ook de hulp van vechtwagenverbanden onontbeerlijk.

De moderne legers zijn er echter in geslaagd een behoorlijke pantserafweer te organiseeren, waardoor het pantserwapen op het oogenblik een crisis doormaakt. Ik zeg dit den gep. generaal der artillerie Ritter von Eimannsberger na, zonder de gedachtegang die deze bekwame Militaire Schrijver in verband hiermede in *Wissen und Wehr* heeft ontwikkeld geheel te kunnen onderschrijven. Ik zie op het oogenblik voor het gebruik van vechtwagens de volgende richtlijnen:

1e. Vechtwagens moeten worden gebruikt op een wijze, die het onaangenaamst is voor den vijandelijken pantserafweer en niet omgekeerd.

De kansen voor den pantserafweer zijn nl. grooter wanneer het aantal aanrukkende vechtwagens geringer is en hun snelheid langzamer, zoodat:

a. dit hulpwapen in massa moet worden ingezet om zooals het in *Militär Wochenblatt* Nr. 7 van 1938 wordt gezegd: „der Panzerabwehr und den feindlichen Kampfwagenverbänden überlegen zu sein“;

b. het gros dezer vechtwagens in hun snelheid niet te veel geremd mogen worden, doch tactisch bewegelijk moeten blijven om hunne snelheid te kunnen uitbuiten bij het overwinnen van den pantserafweer en om zonder dit te overdrijven het tempo van hunnen aanval te kunnen opvoeren;

c. kleinere vechtwagenverbanden gereed gehouden moeten worden om de infanterie direct te begeleiden, indien blijkt dat de voorafgaande golven den vijandelijken pantserafweer grondig hebben kunnen verstoren.

Deze laatste tanks zijn dan bestemd om het terrein verder te zuiveren en kunnen uit den aard der zaak in nauw verband met de infanterie oprukkende, langzamer rijden.

2e. *Het pantserwapen moet worden gesteund en beschermd door het luchtwapen.*

De vliegtuigen moeten de vechtwagens steunen door het vurende pantserafweergeschut te bestrijden, hetgeen bij

voorkeur in duikvlucht zal moeten plaats hebben met bommen, met kanon- en mitrailleurvuur.

Bij het inzetten van vechtwagens voor den aanval zal met het ingrijpen van het vijandelijke luchtwapen moeten worden rekening gehouden. Want hoe snel het pantserwapen ook moge zijn, heel wat sneller is nog het luchtwapen, dat in zeer korten tijd overal aan het gevecht kan deelnemen. De vechtwagens kunnen er dus niet aan denken zich door eigen snelheid aan de actie van vijandelijke vliegers te onttrekken, terwijl zij veelal evenmin bij machte zullen zijn om zoo vlug een beslissing te forceeren, dat het vijandelijke luchtwapen te laat zou komen om nog invloed op het verloop van het gevecht te kunnen uitoefenen. Het pantserwapen heeft dan ook de bescherming van de eigen luchtstrijdkrachten zeer noodig en moet door de eigen vliegers tegen vijandelijke luchtaanvallen kunnen worden verdedigd.

Wat de uitwerking kan zijn van een aanval van het luchtwapen op het pantserwapen leert ons het gebeurde bij Guadalajara in Maart 1937, waar de gemotoriseerde aanvalscolonnes onder bevel van generaal Bergonzoli vrijwel volkomen verslagen werden en waarvan een complete paniek het gevolg was.

Acht men voor den strijd op het frontgedeelte waar een *beslissing wordt gezocht* het inzetten van vechtwagens noodzakelijk, dan heeft men momenteel onder het oog te zien, dat het gebruik van vechtwagens weer tot gevolg heeft, dat de noodige vliegtuigen beschikbaar moeten zijn om het pantserwapen te ondersteunen en te beschermen.

Afgezien van deze reden moet het luchtwapen ook om de volgende overwegingen medewerken bij een dergelijken aanval:

1e. De eigen luchtstrijdkrachten zullen in het algemeen mede de aanvallende troepen beveiligen tegen luchtacties van den verdediger en dus op dit frontgedeelte zich het overwicht in de lucht verzekeren en gedurende den aanval handhaven.

2e. De vliegtuigen zullen moeten ingrijpen in het gevecht op den grond in het bijzonder daar waar krachtige weerstand wordt geboden.

3e. De luchtsrijdkrachten zullen tijdens den aanval de vijandelijke artillerie voor hun rekening nemen en deze met bommen, met kanonnen en met mitrailleurs tot zwijgen trachten te brengen.

Om tegen het luchtwapen van den verdediger opgewassen te zijn en voor de uitvoering van genoemde taken moet de aanvaller een aanzienlijke luchtmacht concentreeren, waarbij het aantal vliegtuigen in de lucht tijdens den aanval op het frontgedeelte waar het zwaartepunt is gelegd eer bij honderdtallen dan bij tientallen moet worden geteld.

Ik moge in dit verband hier ook nog wel aanhalen de bekende uitspraak van den Britschen Generaal-Majoor Temperley in de Daily Telegraph, nadat hij als gast van Maarschalk Von Blomberg de Deutsche Weermachtsmanoeuvres in 1937 had bijgewoond:

„De geweldige schaal waarop de gevechtsvliegdiens werd ingezet tegen vijandelijke troepen en artillerie overtrof alles wat wij in dit opzicht tot dusver zagen. Deze strijdwijze zal in een toekomstigen oorlog een rol van beteekenis spelen.”

Ik wijs verder op den strijd in Noord-Spanje, waar bij de verovering van het Baskenland het Nationalistische lucht-overwicht den doorslag gaf. De artillerie van den aanvaller was in het steile bergland niet in staat de stellingen van den verdediger stormrijp te maken. Het bleek noodig om het artillerievuur te versterken en te verlengen met lucht-bombardementen, o.m. omdat daarmee de vijandelijke opstellingen konden worden bereikt, welke overigens voor artillerievuur veilig waren. De bombardementsvliegtuigen gaven hier uitkomst, de uitwerking van de luchtbombardementen was geweldig zoowel in materieel als in moreel opzicht.

De vraag die zich na deze beschouwingen onwillekeurig voordoet is:

„Hoe staat het onder de geschetste omstandigheden met het gebruik van de artillerie“?

Bedoeld wordt dan de niet gepantserde artillerie op het hoofdaanvalspunt omtrent welks gebruik wij ons toch langzamerhand min of meer vaste begrippen hebben gevormd.

De vrij groote dieptewerking der vechtwagens en de zeer talrijke vliegtuigen, laagvliegende en (of) diep duikende boven het gevechtveld verstoren de tot nu toe gekende regelmatige artilleriewerking tijdens den aanval.

Zonder dit vraagstuk hier te willen oplossen geef ik als mijne meening dat op het frontgedeelte waar een beslissing wordt gezocht de aanvaller ook artilleristisch niet sterk genoeg kan zijn en wel, omdat:

a. In de bovengeschetste begrippen een zeer krachtige artilleristische voorbereiding zeker niet kan en mag worden gemist en zulks te meer niet, daar de inleidende artilleriebeschieting nog niets van hare waarde heeft ingeboet, ja zelfs met het oog op de bestrijding van de pantserafweermiddelen van den verdediger nog in belangrijkheid is toegenomen.

b. Bij een aanval de rechtstreeks steunende en beschermende vuren van deze artillerie alleen tijdelijk zullen worden opgeschort, zoolang deze gevaar opleveren voor gevechtseenheden in de lucht of op den grond.

c. Het bevuren van frontgedeelten buiten het aanvalsvak en het leggen van beschermende vuren op de flanken van het aanvalsvak steeds noodig blijft.

d. Krachtig optreden van de artillerie mogelijk moet blijven bij eventueele tegenaanvallen van vijandelijke infanterie en vechtwagens, alsmede bij tegenslag.

Het zijn de vechtwagens en de luchtstrijdkrachten die de aanvallende infanterie te hulp zijn gekomen in het moderne gevecht. In hoeverre hierbij in de toekomst ook het gebruik van lucht- of valscherminfanterie een rol van beteekenis te vervullen zal krijgen is nog moeilijk te zeggen. Het vliegtuig of luchtvaartuig zal daarbij dan hoofdzakelijk toch transportdiensten hebben te vervullen en op den grond

aangeland zal het optreden van deze troepen vrijwel gelijk zijn aan normale infanterie.

Hoe belangrijk ook de taak kan zijn die het luchtwapen en de gepantserde eenheden bij den aanval vervullen, er is geen sprake van dat we ons moeten voorstellen, dat de infanterie het terrein door het pantserwapen al of niet in combinatie met de luchtstrijdkrachten veroverd, slechts heeft te bezetten. De vechtwagens met de vliegtuigen hebben bij den aanval de actie van de infanterie in te leiden, te steunen en te beschermen.

Al moge dan ook in de wijze van steun en bescherming zeer ingrijpende veranderingen hebben plaats gehad, de infanterie als zoodanig heeft nog niets van hare waarde ingeboet. De infanterie vecht onder alle weersomstandigheden, in alle terreinen zoowel bij dag als gedurende den nacht, in den aanval en bij de verdediging, overal is zij tegenwoordig en vrijwel steeds lijdt zij de zwaarste verliezen. Ook in Spanje is weer bewezen, dat, hoezeer vliegtuigen, vechtwagens en artillerie onontbeerlijk zijn om in nauwe samenwerking de *infanterie* in staat te stellen het gevechtsdoel te bereiken, de infanterie opnieuw het wapen bleek te zijn, waaraan op het gevechtveld de zwaarste, doch ook de meest eervolle taak ten deel valt, de taak, welke het werk bekroont.

De infanterie is en blijft nog steeds de Koningin van het gevechtveld.

Ernstig is dan ook, M. d. V., de hier en daar hoorbaar wordende tegenwerping, dat de infanterie niet meer *kan* aanvallen zonder vecht- of pantserwagens en zonder het ingrijpen van vliegtuigen in het gevecht op den grond. Inderdaad zou het ongetwijfeld wenschelijk zijn, indien overal, waar de infanterie zou moeten aanvallen, dit kon geschieden met steun van gepantserde artillerie en mitrailleurs en met steun van het luchtwapen. Een dergelijke wensch strookt echter niet met de werkelijkheid en het zou

zeer gevaarlijk zijn, indien zich bij de infanterie twijfel ging vormen ten opzichte van wat zij vermag zonder steun van vecht- of pantserwagens en steun van vliegtuigen.

De infanterie moet nauwkeurig weten waartoe zij zelf daadwerkelijk in staat is.

De omvang van de moderne legers en de uitgebreidheid van de fronten, waarop moet worden geopereerd, doen hoofd- en nevenoperatie-tooneelen ontstaan. Het is uitgesloten, dat hiervoor nu overal steeds voldoende vecht- en pantserwagens onmiddellijk beschikbaar zouden zijn. De groote massa van gepantserd materiaal zal steeds worden geconcentreerd en ingezet waar het bepaald onmisbaar is en waar in strategisch en tactisch opzicht er het grootste rendement van is te verkrijgen.

Afgezien van een nog mogelijke plaatselijke toebedeeling van kleinere gepantserde verbanden op andere frontgedeelten zal de infanterie zich met eigen middelen en met de normale artillerie ondersteuning hebben te behelpen overal elders en bovendien steeds, zelfs afgezien van zwaartepunt of geen zwaartepunt, daar waar de terreins- en andere omstandigheden het gebruik van vechtwagens uitsluiten. Om kort te gaan, aanvallen zonder steun van vechtwagens zullen in de toekomst nog veelvuldig voorkomen, terwijl in vrijwel overeenkomstigen zin dit ook kan worden gezegd van den steun van luchtstrijdkrachten bij den aanval.

Het is van belang, dat de infanterie hiervan goed doordrongen blijft!

II.

Het doorschrijden van de laatste 300 m. vormt het moeilijkste probleem van den Infanterieaanval.

Om tot een militaire operatie in grooten stijl te komen zal het steeds noodig zijn om te beginnen met den vijand tegenover ons uit zijn opstellingen te verdrijven, een

opdracht, welke in de eerste plaats de eigen infanterie door aan te vallen zal hebben te vervullen.

Hoe verschillend het doel dat met een aanval wordt beoogd ook moge zijn, hoezeer in tactisch opzicht de aanvallen ook kunnen verschillen, voor den aanvallenden infanterist is de technische uitvoering echter altijd dezelfde en hem wordt hierbij steeds tot taak gesteld:

Het vermeesteren van vijandelijke weerstandskernen.

Zonder te overdrijven kunnen we dan ook zeggen, dat het grondprobleem, dat de infanterie bij den aanval heeft op te lossen niet is veranderd. Zooals dit vroeger was zoo is het nog en zoo zal het ook in de toekomst blijven.

Om den aanval te kunnen inzetten en om deze ondanks de sterkste vijandelijke weerstanden door te voeren, zal de infanterie over voldoende offensieve kracht moeten beschikken. Loopt desondanks de aanval vast, dan wordt de leiding voor de opgave gesteld hoe hem wederom op gang te brengen. Het is een oud vraagstuk, waarmede de militaire lectuur zich sinds den wereldoorlog steeds heeft beziggehouden, dat zelfs in Italië het onderwerp van een prijsvraag heeft uitgemaakt en waarvoor men reeds dikwijls meende een oplossing gevonden te hebben.

Het op ruime schaal in de organisatie opnemen van automatische vuurwapenen met zeer gestrekte banen, heeft — wij zagen het reeds — het afstootend vermogen van den verdediger tot een ongekeerde hoogte opgevoerd, waardoor de bovengestelde opgave is terug te brengen tot de vraag:

Hoe kan het afstootend vermogen van de verdedigende machinegeweren worden overwonnen.

Aanvankelijk heeft men dit willen doen door het inzetten van geweldige artillerie-massa's, zooals in den wereldoorlog het Westfront te zien heeft gegeven. — We weten, dat daar zelfs momenten zijn voorgekomen, dat aan Fransche zijde op elke 7 m. frontbreedte gemiddeld één stuk

geschut geteld kon worden, dat op 27 Mei 1918 bij den aanval op de Chemin des Dames de Duitschers gemiddeld 32 batterijen per km. front hadden opgesteld, zijnde één kanon op elke 8 m. — Men dacht zich de oplossing eenvoudig door de infanterie ondergeschikt te maken aan de artillerie.

De artillerie verovert en de infanterie bezet, werd tijdelijk het parool, hetgeen dus hierop neerkwam, dat men meende, dat het door de artillerie met haar vuur op den verdediger veroverde terrein nog slechts bezet behoefde te worden door de infanterie om de overwinning te voltooien. Reeds in den wereldoorlog werd deze illusie grondig verstoord. Weldra bleek toch, dat, ondanks dagen en zelfs weken lange artillerievoorbereiding en het geweldigste trommelvuur, meerdere vijandelijke machinegeweren herhaaldelijk den dans ontsprongen en in staat waren om op het laatste oogenblik het vuur te openen op de aanstormende infanterie en de aanvalstroepen gedurende korteren of langeren tijd tot staan brachten, ja zelfs oorzaak werden, dat met de geheele aanvallende onderneming geen tastbaar resultaat werd bereikt.

Dit geschiedde in een stellingoorlog waar door jarenlange voorbereiding het mogelijk was artilleriemassa's in het vuur te brengen, waarop bij het begin van een oorlog toch nooit kan gerekend worden. Bij het uitbreken van een oorlog zal men slechts mogen en kunnen rekenen voor wat materiaal en artillerie betreft op de verhoudingen bij den bewegingsoorlog.

Met een grootere artillerie-ophooping rekening houden is een illusie!

Denken wij ons nu een aanval in den bewegingsoorlog.

Een veel geringere, zelfs op de plaatsen van het beroemde z.g. zwaartepunt een niet te vergelijken inzet van artillerie als waarvan sprake was bij den stellingoorlog op het westfront in 1914 t/m 1918.

Geen onbeperkte munitievoorraden, tenminste men zal

zeker niet aanstonds kunnen beschikken over de massa's munitie, welke noodig zijn om, indien zulks al mogelijk mocht zijn, de vijandelijke stelling grondig te vernielen.

Zoodat, wanneer in den stellingoorlog de verdiger zich op het laatste oogenblik nog wist op te heffen om de aanstormende infanterie halt toe te roepen met zijn mitrailleurvuur, wij toch zeker dit zullen mogen verwachten in den bewegingsoorlog en er dan ook ernstig rekening mede moeten houden. Zelfs indien de artilleristische voorbereiding zeer grondig is geweest, de inleidende beschieting goed heeft gewerkt en onmiddellijk voor het inzetten van den infanterieaanval is afgegeven en de vuren van de rechtstreeks steunende artillerie daarna nog zoo lang mogelijk op de voorste aanvalsdoelen zijn blijven liggen, moeten en kunnen we verwachten, dat nog verscheidene machinegeweren van den verdediger in staat zullen zijn om den aanvaller met hunne vernietigende vuren op te vangen. De illusie, dat de infanterie nu slechts het door de artillerie bewerkte terrein heeft te bezetten om de overwinning te incasseeren, werd in den wereldoorlog reeds jammerlijk verstoord, in de hier boven geschetste omstandigheden zal daarop zeker niet te rekenen zijn. Het spel gaat dan ook juist nu beginnen, de infanterie komt in actie, *de Koningin der wapens*, die persoonlijk den vijand opzoekt, aangrijpt en zoo noodig in een handgemeen hem elke duimbreedte grond zal ontrukken. Alle overige wapens, voorzoover beschikbaar, hebben haar hierbij als hulpwapen te ondersteunen en te beschermen.

Het neutraliseeren, onderdrukken en zoo mogelijk vernietigen van de vijandelijke vuurorganen is met de bestrijding van de vijandelijke artillerie in de eerste plaats weggelegd voor de *eigen artillerie*. Indien deze laatste nu in staat was de vijandelijke vuurorganen, die de aanvallende infanterie in front en uit nevenvakken onmiddellijk bedreigen, tot het laatste moment te onderdrukken, de infanterieaanval zou van den aanvang af bestaan uit een stormaanval gevolgd door een handgemeen, waaraan de aanvaller op volle sterkte zou kunnen deelnemen.

Aannemende, dat het aan de eigen artillerie gelukt door goede waarneming en doelaanwijzing den verdediger neer te drukken en zelfs verscheidene vijandelijke automatische wapenen te vernietigen of blijvend buiten gevecht te stellen, dan kan de hierdoor voor den aanvaller verkregen gunstige omstandigheid helaas slechts een beperkten tijd duren. De veiligheid van de eigen troepen gebiedt het artillerievuur voorwaarts te verleggen, zoodra de voorste afdeelingen tot ongeveer 300 m. van den vijand zijn opgerukt.

De artillerie moet de voorste weerstandskernen van den verdediger loslaten, juist als de aanvallende infanterie de hulp van de rechtstreeks ondersteunende artillerie door vuur op deze doelen het meest van noode heeft. Het verleggen van het vuur van de aanvallende artillerie is toch voor den verdediger het sein om vrijwel onmiddellijk weer achter zijn mitrailleur te springen en het vuur te openen op de nu vrij dicht genaderde ongedekte aanvaller.

Maar, komt men mogelijk tegenwerpen, de infanterie is tegenwoordig onder deze omstandigheden toch niet meer aan haar lot overgelaten. De vechtwagen komt op afstanden van 200 à 300 m. van den vijand de rechtstreeksche artillerie ondersteuning vervangen om de aanvallende infanterie verder naar de te vermeesteren vijandelijke weerstanden te geleiden, de zoo moeilijk te bereiken frontaal of flankerend vurende vijandelijke mitrailleurs tot zwijgen te brengen en voor den aanvaller den weg te effenen om zonder veel verliezen in overwegend aantal met de nog standhoudende verdedigers in een handgemeen volledig af te rekenen.

Overal waar deze steun en eventueel ook die van het vliegwapen in voldoende mate kan worden gegeven zijn de omstandigheden voor den aanvaller inderdaad gunstig. Wij zagen reeds dat dit niet overal en altijd het geval zal zijn, terwijl ook de taak van de infanterie aanvallende met deze steun op de korte afstanden van den vijand en bij het verder doordringen in zijn stelling, zooals hieronder moge blijken, nog lang niet eenvoudig is.

Evenmin als de artillerie daartoe in staat bleek te zijn, evenmin is het pantserwapen in staat om alleen een vijandelijke stelling te veroveren. Alleen de actie ingezet door het hoofdwapen kan leiden tot verovering van de vijandelijke stelling en vechtwagens kunnen hierbij een zeer kostbare hulp en ondersteuning geven, waarbij een onderlinge nauwe samenwerking noodzakelijk is. Bij een aanval van infanterie met vechtwagens zullen de aanvallende tirailleurs echter niet geheel op een doorlopende ondersteuning over de geheele lijn van de tanks kunnen rekenen.

De toenemende beteekenis van de pantserafweermiddelen maken het ondenkbaar dat de voorste vechtwagengolven, al of niet gesteund door het luchtwapen, het door den verdediger georganiseerde pantserafweersysteem geheel zullen elimineeren. Mag de pantserafweer van den verdediger al in ernstige mate worden gedesorganiseerd, bij het inzetten van den infanterieaanval zullen van de begeleidende tanks er ongetwijfeld nog vele buiten gevecht worden gesteld. Overal waar een begeleidende vechtwagen uitvalt zal het daarmee oprukkende infanterie onderdeel weer alleen komen te staan en zich op eigen middelen moeten verlaten bij het verder terreinwinnen.

Is hier sprake van de vijandelijke afweermiddelen op den grond ook de mogelijkheid kan hierbij onder het oog worden gezien, dat een verrassende vijandelijke luchtactie er in slaagt, al of niet min of meer plaatselijk, gereedgestelde of reeds ten aanval voorwaarts gaande vechtwagengolven in elkaar te schieten of te bombardeeren. Niet aannemende, dat een overigens deugdelijk voorbereid geworden aanval alleen door een dergelijken tegenslag reeds in de kiem gesmoord zal zijn, zullen wij ons er rekenschap van dienen te geven, dat na een dusdanig voorval de infanterie toch voorwaarts zal gaan en ten aanval moet oprukken zonder de in uitzicht gestelde vechtwagonondersteuning, c.q. met slechts een gedeelte daarvan.

Denkende nu ook aan de talrijke omstandigheden dat er zelfs in het geheel geen sprake is van vechtwagensteun, zullen we toch steeds vertrouwd moeten blijven met het

beeld van een aanval van goedbewapende infanterie met krachtige, doch overigens normale artillerie ondersteuning. Bij dezen aanval, wij zagen het reeds, moet de ondersteunende artillerie bij het vorderen van de infanterie op een gegeven oogenblik haar vuur voorwaarts verleggen en daardoor de voorste aanvalsdoelen loslaten, waarop de infanterie de z.g. „*Blauwe Zone*” betreedt.

Aangewezen op eigen middelen moet de infanterie in de blauwe zone zich naar voren werken tot op stormafstand van de te vermeesteren vijandelijke weerstandskernen. Hier aangekomen moet vuuroverwicht worden verkregen om tot den stormaanval te kunnen overgaan en in een laatste handgemeen de vijandelijke weerstandskernen te vermeesteren.

Hoe onder deze omstandigheden technisch de aanval zal moeten worden uitgevoerd met kans op succes, waarbij als eerste eisch toch moet gelden, dat de aanvaller in voldoende getalsterkte den stormafstand zal weten te bereiken om in staat te zijn hier vuuroverwicht te verkrijgen en daarna nog voldoende stootkracht zal bezitten om den tegenstander te overmeesteren, is het brandende vraagstuk waarover reeds zooveel werd geschreven: „*Het probleem van de laatste 300 m.*”, het moeilijkste deel van den infanterieaanval.

III.

De voorafgaande meer *algemeene* beschouwingen geven voldoende inzicht in de zware taak welke het „Hoofdwapen” bij den aanval heeft te vervullen. Met dit algemeene, beeld voor oogen valt het gemakkelijker nu iets dieper tot het wezen der zaak door te dringen tot goed begrip van de steeds moeilijker wordende problemen, die de infanterie heeft op te lossen naarmate de aanvalstroepen de te veroveren vijandelijke weerstanden meer en meer naderen.

Aangezien alle mogelijkheden daaruit gemakkelijk zijn af te leiden, wordt bij de volgende beschouwingen uitge-

gaan van den aanval in den bewegingsoorlog tegen een tegenstander die een stelling heeft bezet en zich ter verdediging heeft ingericht.

- 1. Achtereenvolgens zullen worden beschouwd:
 - a. De infanterieaanval zonder steun van vechtwagens.
 - b. De infanterieaanval met steun van vechtwagens.

Ad. a.

De Infanterieaanval zonder steun van vechtwagens.

De overmacht van den aanvaller komt op het gevechtveld tot uitdrukking in het *vuuroverwicht*, dat onontbeerlijk is om het in werking brengen of in werking houden van het door den verdediger voorbereide stelsel van vuren ernstig te belemmeren. Doch, welke ook de macht zij van het vuur, waarmede de aanvaller moge trachten het vuur van den verdediger te onderdrukken, hoe groot in aantal en verscheidenheid de oorlogsmiddelen ook mogen wezen, welke daarvoor door de verschillende wapens worden aangewend, de beslissing kan slechts worden verkregen door de *voorwaartsche beweging* van de infanterie, waarbij de wil tot uiting komt om het doel te bereiken zoo noodig door gevecht van man tegen man.

De aanval teekent zich dus door een vereeniging van *vuur en beweging*.

Het vuur noodig om de beweging mogelijk te maken.

De beweging noodzakelijk om de beslissing te verkrijgen. In den aanval volvoert de infanterie haar voorwaartsche beweging tot het gestelde doel is bereikt; echter veelal noodgedwongen in de onmiddellijke nabijheid van het doel onderbroken om zich te verzamelen voor den laatsten beslissenden sprong. Mede hierom wil ik dan ook achtereenvolgens de volgende punten nader onderzoeken:

- 1e. bevelvoering en organisatie bij den aanval;
- 2e. het terreinwinnen tot den stormafstand;
- 3e. de stormaanval en het handgemeen.

Bevelvoering en organisatie bij den aanval.

De kracht die de infanterie in den aanval ontwikkelt is te ontleden in vuurkracht en stootkracht.

Omtrent de beteekenis van de vuurkracht bij den aanval bestaat weinig twijfel, ook van de noodzakelijkheid van stootkracht is men overtuigd. Een vraag, welke nog niet overal op dezelfde wijze wordt beantwoord, is de mate van stootkracht die noodig is, alsmede onder welken vorm de stootkracht moet voorkomen.

Tot goed begrip van deze belangrijke kwestie is het noodig vast te stellen, dat als norm bij de kleine onderdeelen het de regimentscommandanten en de bataljonscommandanten zijn die van uit een commandopost het gevecht van hun onderdeel leiden, doch dat de compagnies- en lagere commandanten hunne manschappen in het gevecht persoonlijk aanvoeren. De C.Cn. en de sectie- en groepscommandanten gaan met hun onderdeel voorwaarts en hebben daarbij gelegenheid meer direct op hunne ondergeschikten in te werken en hen moreel te schragen.

De vorm, waarin de onderscheiden commandanten hun onderdeel doen voorwaarts gaan, is gebaseerd op de ontvangen bevelen en moet zich geheel aanpassen aan het terrein en aan de wapenwerking van den verdediger, een bepaald plan — „Het Aanvalsplan” — moet hieraan steeds ten grondslag liggen. Het zijn in de eerste plaats hierbij de C.Cn. en in het bijzonder ook de S.Cn. die speciaal gedurende de laatste 300 m. vóór de vijandelijke frontlijn den aanval op gang moeten houden en wel in hoofdzaak door middel van de vuurkracht waarover zij zelf beschikken.

De tegenwoordige organisatie van onze tirailleursectie mag er naar mijne meening niet toe leiden, dat in het gevecht te groote zelfstandigheid aan de groep wordt gegeven.

De Fransche gevechtsgroep bestaat uit twee elementen, een équipe lichte mitrailleur en een équipe geweschutters, de Duitsche eenheidsgroep bestaat uit een mitrailleurtroep

en een geweertroep. Wij kennen een dergelijke organieke onderverdeling niet. De Fransche- en Duitsche eenheids-groepen hebben ongetwijfeld een krachtiger manoeuvreer-element in zich, hetgeen echter zeer hooge eischen stelt aan het lagere kader, dat door opleiding en vorming hier-voor dan ook ten volle berekend moet zijn. Duitschland, om ons hiertoe te bepalen, bezit een zeer waardevol en talrijk onderofficierskader, de encadreering is daar in hoofdzaak in handen van onderofficieren met een dienst-tijd van 12 jaar en ondanks deze zeer gunstige omstandig-heid is, volgens kapitein Calmeijer, naar het oordeel van Duitsche officieren het werken met een eenheidsgroep zeer moeilijk.

Over het algemeen blijkt het lagere kader doorgaans slechts in staat te zijn één ding goed te doen, hetzij een vlakbaaneenheid, hetzij een krombaaneenheid, hetzij een stootteenheid aanvoeren en blijken zich bezwaren voor te doen, zoodra er sprake is van een combinatie der genoemde eenheden. Bovendien is een groep toch te zwak om zelf-standig over de laatste 200 à 300 m. de noodige vuur-kracht te kunnen blijven ontwikkelen om de voorwaart-sche beweging op gang te houden.

— Tegen één vijandelijke goed opgestelde mitrailleur zullen toch meestal wel minstens twee eigen mitrailleurs ingezet moeten worden om hierop vuuroverwicht te krij-gen.

De kleinste *vechteenheid* zal dus vooralsnog wel sterker moeten zijn dan één eenheidsgroep c.q. mitrailleurgroep. Dit moet een onderdeel zijn, waarin voldoende vuurkracht en stootkracht moeten zijn samengevat en waarvan boven-dien de commandant voldoende tactisch begrip heeft om hieruit het hoogste rendement te halen.

Ik zou als kleinste *vechteenheid* de sectie beschouwd wil-len zien. De sectiecommandant toch is de persoon die zijn sectie voert over het aanvalsveld tot op stormafstand van den te vermeesteren weerstand en hij zal het zijn, die op dien afstand aangekomen aldaar de noodige stootkracht verzamelt voor het inzetten van den stormaanval. Uit den

aard der zaak wordt de stootkracht gevormd in de eerste plaats uit de geweerdragenden, doch hoewel zulks nog niet door een ieder wordt toegegeven, is de mitrailleur die met de bediening de beweging der overige tirailleurs volgt bij den stormaanval toch ook wel degelijk tot de stootkracht te rekenen. Een scherp onderscheid als zouden de mitrailleurs uitsluitend vuurkracht beteekenen en de geweerdragenden de zuivere stootkracht vertegenwoordigen is niet vol te houden. De geweer- en karabijn-schutters zullen op vele momenten vuurkracht zijn, terwijl de lichte mitrailleur, die al vurende den vijand tot op korten afstand nadert, niettemin ook stootkracht vormt.

Het terreinwinnen tot den stormafstand.

Hierbij kunnen zich de volgende gevallen voordoen:

- a. De uitgangsstelling van den aanvaller bevindt zich op korten afstand van de vijandelijke frontlijn.
- b. De uitgangsstelling bevindt zich op ongeveer 300 m. van de vijandelijke frontlijn.
- c. De uitgangsstelling bevindt zich op grooteren afstand van de vijandelijke frontlijn dan 300 m.

In het eerste geval, zooals dat ook vaak in den stellingoorlog kan voorkomen, moeten de aanvallende troepen in de uitgangsstelling volkomen gedekt zijn tegen terugvliegende scherven van de eigen artillerie-projectielen, wil het mogelijk zijn het inleidend artillerievuur te leggen op 's vijands voorste lijn. In de beide andere gevallen geldt deze eisch niet, doch zoodra de aanvallende infanterie in beweging komt, c.q. de 300 meterlijn passeert, moet steeds de eigen artillerie met haar vuur de voorste vijandelijke weerstanden, d.w.z. de eerst door de infanterie aan te grijpen doelen, loslaten. In beide eerstgenoemde gevallen betreft dit de inleidende beschieting, in het derde geval de vuren van de rechtstreeks steunende artillerie. De nawerking van de inleidende beschieting zal vermoedelijk wel iets langer duren dan de nawerking van de overige

artillerievuren, doch hoe het zij, de aanvaller zal hiervan steeds zooveel mogelijk moeten profiteren.

Afhankelijk van den afstand waarop in het eerste geval de aanval wordt ingezet, kan het gebeuren, dat hierbij de eerste sprong den aanvaller reeds in de vijandelijke stelling brengt. De aanval begint dan met een stormaanval.

Wordt de artilleriesteun bij den aanval gegeven in den vorm van een z.g. *vuurwals*, dan geldt als eisch, dat de aanvallende infanterie heeft zorg te dragen zoo dicht mogelijk achter de inslaande granaten opgesloten te blijven, hetgeen niet wegneemt, dat zulks uit veiligheidsoverwegingen ook minstens 300 m. moet zijn. Bij het inzetten van den aanval, c.q. bij het passeeren van de 300 meterlijn, zullen dus ook bij deze wijze van artillerieondersteuning de voorste aanvalsdelen niet meer onder artillerievuur liggen.

Gebruik makende van de nawerking van het artillerievuur op de voorste aanvalsdelen en gesteund door de zware infanteriewapen zal het terreinwinnen over de eerste honderd meter meestal wel zonder te groote bezwaren mogelijk zijn. Bij het dichter naderen van de vijandelijke frontlijn gaat het terreinwinnen echter met toenemende bezwaren gepaard. Verwacht mag immers worden, dat de verdediger zich inmiddels heeft onttrokken aan de nawerking van het artillerievuur en zich te weer gaat stellen, terwijl de doorlopende ondersteuning met vuur van de zware infanteriewapen nu bovendien ook moeilijkheden gaat geven.

De zware mitrailleurs zullen door den B.C., indien het terrein zulks toelaat, in een vuurbasis zijn opgesteld met het doel de vóórcompagnieën op de meest werkzame wijze te steunen, n.l. door het daartoe noodige onderdrukkingsvuur een onafgebroken karakter te geven en het centraal te kunnen leiden, waardoor het vuur achtereenvolgens kan worden geconcentreerd op die plaatsen, waar daaraan het meeste behoefte bestaat. De voornaamste eisch, welke aan de vuurbasis moet worden gesteld, is, dat de waarneming is verzekerd, d.w.z. de te bevuren doelen moeten

waargenomen kunnen worden en het aanvalsterrein moet men kunnen overzien, o.m. met het oog op de veiligheid der eigen troepen en om tijdig gereed te zijn bij tegenslag van de vóórcompagnieën deze met vuur te hulp te komen. In vele vlakke en bedekte terreinen zal het in het geheel niet, of slechts tijdelijk mogelijk zijn met zware mitrailleurs opgesteld in een vuurbasis het oprukken van de vóórcompagnieën werkzaam te steunen. In die omstandigheden moeten naar behoefte zware mitrailleurs worden ingedeeld bij de vóórcompagnieën. Dat de met de vóórcompagnieën oprukkende sectiën zware mitrailleurs in zeer veel moeilijker omstandigheden verkeeren dan ongeschokte goed opgestelde zware mitrailleurs van den verdediger, is duidelijk.

Bevinden de aanvalstroepen, hetzij van den aanvang af, hetzij eerst na het doorschrijden van ter dekking vooruit zijnde troepen, zich vóór de eigen al of niet in vuurbasis opgestelde zware mitrailleurs, dan moet de vereischte vuursteun worden verleend door te vuren:

- a. over de aanvalstroepen heen;
- b. langs een niet aangeleunde flank;
- c. door in de aanvalsgroepering daartoe open gelaten vakken.

Het vuren langs een niet aangeleunde flank zal meestal vrij lang kunnen worden volgehouden, doch het rendement van dit vuur voor den aanval in het algemeen blijft beperkt.

Het vuren door in de aanvalsgroepering daartoe open gelaten vakken is slechts toelaatbaar, indien vanuit de den afstand vuurbasis (c.q. opstelling zware mitrailleurs)-de aanvalstroepen waar te nemen zijn en indien de grenzen der open te laten vakken in het terrein duidelijk zichtbaar zijn. Aan deze eischen zal vooral bij het toenemen van den afstand vuurbasis (c.q. opstelling zware mitrailleurs)-aanvalstroepen maar zelden voldaan kunnen worden. Ik denk hierbij vooral in het bijzonder aan vele van onze terreinen.

Over blijft nu nog het vuren over de eigen aanvalstroepen uit achterwaarts gelegen opstellingen. Dat om redenen van veiligheid deze wijze van vuren in vele terreinen niet toelaatbaar is, zagen wij reeds. Zijn echter de omstandigheden van zicht, waarneming, enz. gunstig, dan geeft deze wijze van vuursteun der zware mitrailleurs ongetwijfeld het grootste rendement. In het bijzonder geldt dit, indien de zware mitrs. bovendien nog kunnen vuren uit verhoogde opstellingen, zooals uit onderstaande tabel blijkt.

Tabel voor schieten over eigen troepen met zware mitrailleurs uit hooge opstellingen.

In de tabel vindt men de hoogte in meters, waarop de zw.mitrs. zich boven het hoogste punt van den eigen troep in de schootsrichting — moeten bevinden.

Afstand van de zw. mitrs. tot de eigen troepen in meters	Afstand in meters, waarop het M.T. van de kortste laag vóór de eigen troepen kan liggen														
	50	100	150	200	250	300	350	400	450	500	550	600	650	700	800
50	6	5	4	4	3½	3½	3½	3½	3½	3	3	3	3	3	3
100	11	7	6	5	4½	4½	4	4	4	3½	3½	3½	3½	3	3
150	16	10	7½	6½	6	5½	5	4½	4½	4	4	3½	3½	3½	3
200	21½	13	9	8	7	6½	6	5½	5	5	4½	4	3½	3½	3
300		20	15	12	10	9	8	7½	6½	5½	5	4½	4	3½	2½
400			21	17	14	12	10½	9	8	6½	5½	4½	4	3	1
500				23	18	15	12	10	8½	7	6	4½	3	1½	
600						20	15½	12	10	8	5½	3½	1		

N.B. Het doel kan ½ kerndiepte (± 50 meter) dichter bij liggen dan het M.T. van de (kortste) laag en ligt dan nog in de kern van het vuur.

Zijn geen verhoogde opstellingen in te nemen, hetgeen in

onze vlakke terreinen regel zal zijn, dan wordt de toestand anders zooals uit het volgende staatje blijkt:

Wapen	Vuur over eigen ongedekte troepen in ongeveer frontale richting.	
	Afstand in meters wapen — troep	Afstand in meters troep — doel
Zware Mitrailleur M. 08/15	in vlak terrein:	
	15— 600	3800—700
	600—1800	700—400
	1800—3200	400—700
Zware Mitrailleur M. 18.	in vlak terrein:	
	15— 600	3800—700
	600—2100	700—450
	2100—3200	450—700

Dit staatje leert ons, dat het in vlak terrein uitgesloten is dat achterwaarts opgestelde zware mitrailleurs van het type als daar vermeld nog vuur kunnen brengen op de voorste aanvalsdoelen indien de afstand aanvaller—aanvalsdoel minder dan 400 m. bedraagt. Met andere woorden de aanvallende infanterie heeft bij het terreinwinnen over de laatste 300 m. als regel geen directe steun te verwachten van achterwaarts opgestelde zware mitrailleurs.

Ons rest thans nog te beschouwen in hoe verre de overige zware infanterie wapenen het terreinwinnen op de kleinere afstanden voldoende met vuur kunnen steunen.

Te onderscheiden valt hierbij:

- a. Vlakbaanvuurwapenen.
- b. Krombaanvuurwapenen.

De vlakbaan vuurwapenen zullen evenals de zware mitrailleurs ter wille van de veiligheid, naarmate de aanvalstroepen vorderen, hunne eventueele steunende vuren op de voorste aanvalsdoelen moeten staken of verleggen, tenzij, hetgeen wel zeer zelden mogelijk zal zijn, zij met de vóórsectiën kunnen oprukken. Tegen gedekt opgestelde vijandelijke vuurorganen zullen deze wapenen met hun

bestreken baan bovendien ook in dit laatste geval vrijwel geen uitwerking hebben.

Krombaanvuurwapenen voor zoover beschikbaar, vormen bij uitstek de aangewezen wapens voor den aanvallers. Zij zijn in staat uit vrijwel elke opstelling hun projectielen betrekkelijk kort voor de eigen troepen te brengen en kunnen daardoor veel langer dan eenig vlakbaanwapen de voorste aanvalsdoelen onder vuur houden. Zij zijn bovendien in staat doelen achter dekkingen opgesteld te bevuren. Bij het vuren over eigen ongedekt opgestelde troepen speelt natuurlijk de spreiding van het wapen en de scherfwerking van het enkele projectiel een belangrijke rol. Wat de mortier van 8 betreft kan onder de *gunstigste* omstandigheden het vuur van achterwaarts opgestelde vuurmonden op de voorste aanvalsdoelen blijven liggen tot het moment dat de aanvallende infanterie tot op 100 m. hiervan is genaderd.

Zijn geen krombaanvuurwapenen beschikbaar, of moet de steun bij het kleiner worden van den afstand tot de vijandelijke frontlijn vervallen, dan blijft de aanvallende infanterie niets anders over dan zich voorwaarts te werken met behulp van de middelen, welke de voorste onderdeelen zelf met zich mede voeren zijnde de vlakbaanvuurwapenen:

- a. geweren en karabijnen;
- b. lichte mitrailleurs;
- c. zware mitrailleurs, voorzoover bij de vóórcompagnieën ingedeeld of met haar medegegeven.

Met deze vlakbaanwapenen is tegen gedekt opgestelde verdedigers niet zoo heel veel te bereiken en wordt de kans groot dat het terreinwinnen hokt, de aanval vast loopt. Hier is dus mede bewezen, dat een bewapening van de voorste onderdeelen in den aanval uitsluitend met vlakbaanwapenen nooit goed kan zijn.

Een perfect aanvalswapen is de handgranaat, doch hiervan kan slechts op de allerkleinste afstanden — van maximum 40 m. — worden gebruik gemaakt.

GEGEVENS

omtrent het vermogen van de krombaanvuurwapenen waarover momenteel in het Nederlandsche Regiment infanterie wordt beschikt.

Wapen.	werkzame dracht. (max.)	maximum vuursnelheid per minuut.	Vuur over eigen ongedekte troepen in ongeveer horiz. richting	
			Afstand in m. wapen — troep	Afstand in m. troep — doel
Eihandgranaat No. 3 (aanvalshandgr.)	40 m.	10 worpen		minstens 10 (geldt mede voor afstand werper-doel)
Eihandgranaat No. 1 (verdedigings-handgr.).	40 m.	10 worpen	ontoelaatbaar, uitsluitend te werpen uit gedekte opstelling.	
Mortier van 8.	2100 m.	20 sch.	beneden 400	ongeveer 100
			400— 600	.. 150
			600— 900	.. 200
			900—1200	.. 250
			boven 1200	.. 300

Aannemende dat voldoende mortieren van 8 aanwezig zouden zijn om over het geheele regimentsfront doorlopend werkdadig te kunnen steunen, blijkt uit het laatste staatje, dat na het uitvallen van den steun der mortieren van 8 onze infanterie geen middelen bezit het terreinwinnen bij den aanval met krombaanvuur te ondersteunen tot het moment waarop zij met vrucht gebruik kan maken van hare handgranaten. Uit den aard zijn wij hiermede gekomen tot de zwakste momenten in den infanterieaanval en wil men geen groot risico loopen, dat juist op deze

kleine afstanden van den vijand de aanval vastloopt, dan moet de infanterie hier over heen worden geholpen, waarbij geen middel achterwege mag blijven. Het belangrijkste middel hiertoe is krombaanvuur. In de eerste plaats moet overbrugd worden de boven in het staatje geconstateerde leemte in krombaanvuur-ondersteuning, doch overigens zal de aanvaller *doorlopend* in *voldoende mate* krachtig krombaanvuurondersteuning tot zijn beschikking moeten hebben wil de infanterie een redelijke kans gegeven worden om terreinwinnende de plaats te bereiken vanwaar de stormaanval kan worden ingezet.

Op dezen afstand — stormafstand — genoemd moet de aanvaller bovendien nog over voldoende gevechtskracht beschikken om zich van de vijandelijke weerstanden meester te maken.

De stormaanval en het handgemeen.

„Wie zich illusiën maakt den vijand uit zijn „stelling te kunnen schieten zal bittere ervaring „opdoen“.

von der Goltz.

Tot de laatste, beslissende, gevechtshandeling — *de stormaanval* — is slechts de infanterie in staat, aan haar valt de zwaarste, doch meest eervolle taak ten deel.

Toen de Franschen, bij wie toch gedurende eenigen tijd de theorie opgang maakte „l'artillerie conquiert, l'infanterie occupe“, de oorlogservaringen gingen vastleggen in tactische voorschriften, drukten zij met kapitale letters in hun Infanteriereglement:

„l'Infanterie demeure, plus que jamais, LA REINE DES BATAILLES“.

De stormaanval is in vergelijking met vóór 1914 wel van karakter veranderd, doch geenszins van de slagvelden verdwenen. In stede van den op breed front ondernomen stormaanval, als laatste phase van een door de gevechts-

leiding bevolen aanvalsbehandeling, zijn gekomen een reeks van plaatselijke aanvallen elk als bekroning van één der tallooze acties, waaruit het drama van een modernen slag bestaat.

De stormaanval is de sprong, die de aanvalstroepen zonder onderbreking bij het naastbij gelegen doel brengt en hen in staat stelt aldaar 's vijands weerstand in het handgemeen te breken. Het *initiatief* tot den stormaanval gaat in den regel uit van den sectiecommandant. *De stormafstand* bedraagt enkele tientallen meters.

De S.C. doet de stormaanval inleiden door een zoo hevig mogelijk vuur van alle beschikbare wapenen. Hij laat *attaqueeren* zoodra het te vermeesteren terrein stormrijp is. De toestand waarin een eventueel om of vóór het vijandelijke steunpunt zich bevindende kunstmatige hindernis zich bevindt is mede van invloed op de mate van stormrijpheid, welke de S.C. overigens zal bemerken aan het verkregen vuuroverwicht.

Op het commando „*Attaqueeren*” stormen alle geweerdragenden, voorafgegaan door den sectiecommandant en het overige kader, met een luid *Hoera* voorwaarts, beletten door het werpen van handgranaten den vijand zijn vuurwapenen te gebruiken en storten zich vervolgens met de blanke wapenen op iederen tegenstander, die nog weerstand biedt.

De lichte mitrailleurs blijven zoo lang mogelijk vuren. De bediening volgt met het wapen de overige tirailleurs, zoodra haar vuur door de voorwaarts stormende manschappen wordt onderschept of het handgemeen is begonnen.

De stormaanval en het handgemeen vormen één voortgezette handeling, waarbij het gaat om „*er op of er onder*”.

Onmiddellijk nadat het bestormde weerstandspunt is vermeesterd, moet de aanvaller op verweer bedacht zijn en maatregelen nemen om een eventueelen tegenstoot of -aanval van den vijand behoorlijk te kunnen opvangen met vuur van zijn mitrailleurs.

Nadat het verband eenigszins is geordend, wordt het volgende aanvalsobject vastgesteld en de aanval in de

daarvoor gewenschte groepeerings onverwijld voortgezet en de vijandelijke hws. verder binnengedrongen.

Neveeneenheden maken van een geslaagden stormaanval gebruik om, zoo zulks nog noodig is, snel terrein te winnen en vervolgens eveneens tot den stormaanval over te gaan, zoodat het verkregen succes naar beide zijden kan worden uitgebreid, terwijl de C.Cn. hunne reserve-sectiën zoo snel mogelijk doen volgen, teneinde deze naar behoefte te kunnen inzetten.

Bij den infanterieaanval kunnen we normaal vrij duidelijk onderkennen een nadering tot op stormafstand en den daarop volgenden stormaanval met het handgemeen. Indien de uitgangstelling echter zóó dicht voor de vijandelijke frontlijn is gelegen, dat de aanvallende infanterie op het aanvalsuur gebruik kan maken van de nawerking van de inleidende beschieting om zonder onderbreking van haar voorwaartsche beweging de eerste aanvalsdoelen te vermeesteren, vervalt de normale tweeledigheid van den aanval. In dergelijke gevallen vormt de stormaanval het begin van den aanval en wordt hij, volgens van hoogerhand gegeven bevelen, op een bepaald uur en over een breed front door verscheidene eenheden gelijktijdig ondernomen.

Volgens onze voorschriften bedraagt in dit geval de stormafstand ten hoogste 300 m. Een grens, die m.i. wel zeer hoog is gesteld.

Een stormaanval tot 300 m. over omwoeld terrein, waarschijnlijk bedekt met resten van draadhindernissen, door infanteristen ruim voorzien van patronen en handgranaten en de bedieningen van de lichte mitrailleurs met hun wapen, gereedschap en munitie zal wel met élan kunnen worden ingezet, doch door het te snel en ordeloos voortstormen over afstanden van 200 tot 300 meter zullen de verbanden van huis uit in den regel al worden gedesorganiseerd. Op dergelijke afstanden zal, gebruik makende van de gunstige resultaten van het inleidende artillerievuur, inderdaad met groote snelheid onder directe leiding van compagnies- en sectiecommandanten kunnen worden opgerukt, om op

eenige tientallen meters van de voorste vijandelijke weerstanden op het commando attaqueeren den stormaanval in te zetten. Zonder op richting of verband te letten, werpen de manschappen zich op dat commando, voorafgegaan door hunne officieren en het kader, met de grootste snelheid op den vijand.

In een dergelijk geval zullen wij dus in den regel, indien wij het begrip stormaanval geen geweld willen aandoen, ook moeten spreken van terrein winnen, al geschiedt dit dan ook met groote voortvarendheid, gevolgd door een daarbij onmiddellijk aansluitenden stormaanval. Alleen op kleine afstanden zal een aanval uitsluitend uit een stormaanval kunnen bestaan.

De Infanterieaanval met steun van vechtwagens.

Volledigheidshalve volgen thans eenige beschouwingen over den infanterieaanval met steun van vechtwagens.

Het is gewenscht vooraf vooral duidelijk vast te stellen wat de taak van vechtwagens is bij den aanval. aangezien zulks tegenwoordig nog al eens uit het oog wordt verloren ook in de hedendaagsche vakliteratuur.

„De taak van vechtwagens bij den aanval is, het ten behoeve van de infanterie onderdrukken van het vijandelijke mitrailleurvuur”.

In hoeverre de vechtwagens deze taak met succes zullen kunnen vervullen hangt echter af van de mate waarin het gelukt om het vuur van het vijandelijke pantserafweergeschut te onderdrukken.

Het onderdrukken van het vermogen der vijandelijke pantserafweermiddelen kan geschieden:

- a. door een inleidende beschieting;
- b. door het luchtwapen;
- c. door tijdens den aanval afgegeven vuur van artillerie, van de wapenen opgesteld in de vuurbasis der infanterie, of (en) van de wapenen der aanvallende tirailleurs en aanvallende vechtwagens.

Ondanks de inleidende beschieting en de actie van het

luchtwapen moet er tegenwoordig wel op gerekend worden, dat bij het losbreken van den aanval het pantserafweersysteem van den verdediger nog niet in al zijn geleidingen zal zijn lamgelegd. Voordat de begeleidende vechtwagens bij den infanterie-aanval zich ten volle zullen kunnen werpen op hunne eigenlijke taak (*het onderdrukken van het vijandelijke mitrailleurvuur*) zal dan ook nog een actie van snelle meer zelfstandig optreden vechtwagens vooraf moeten gaan.

De snelheid van deze golf (golven) vechtwagens zal te groot zijn om hierbij een artillerieondersteuning toe te passen in den vorm van een vuurwals. De artillerieondersteuning zal aan deze vechtwagens gegeven moeten worden met vuurconcentraties, die volgens een te voren vast te stellen tijdstafel zullen moeten verspringen, waarbij sprongen van 600—1000 m. lengte wel noodig zullen zijn. Deze snelle vechtwagens richten zich hoofdzakelijk tegen de nog intact zijnde anti-vechtwagenwapenen van den verdediger. In de door het afgegeven artillerievuur tuschenliggende vrije strooken is de bestrijding van den vijandelijken pantserafweer vrijwel geheel voor rekening van de vechtwagens; het is mogelijk dat daarbij nog steun kan worden gegeven door zware infanteriewapenen uit de vuurbasis, indien ten minste een vuurbasis zal zijn ingericht.

Zonder op de tactische handelwijze en taak van deze vechtwagengolven en op de vraag, in hoeverre nevel of rook het optreden met tanks kunnen begunstigen, hier verder in te gaan, hetgeen ons trouwens geheel buiten het toch al reeds vrij omvangrijke onderwerp van mijn voordracht zou voeren, stel ik echter vast, dat een infanterieaanval met begeleidende vechtwagens noodzakelijkerwijs vooraf zal dienen te worden gegaan door één of meerdere golven van snelle vechtwagens.

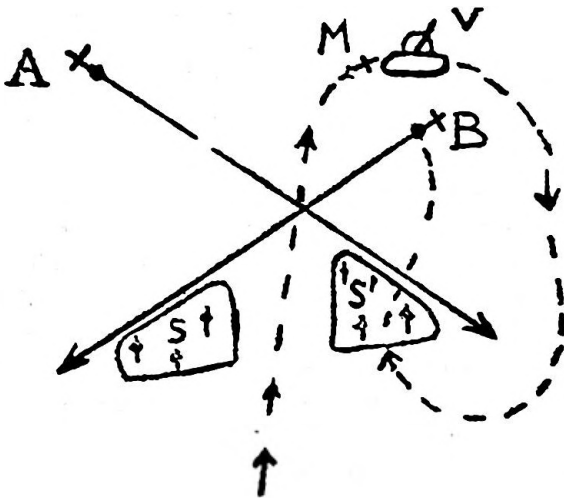
De begeleidende vechtwagens treden bij den aanval op in nauwe samenwerking met de infanterie. Zij grazen het terrein af op zoek naar vijandelijke mitrailleurs, teneinde elk opvlammend verzet te dooven.

De infanterie-onderdeelen zullen van de verkregen resultaten onmiddellijk partij trekken, voor hen gelden overigens hierbij nog de volgende principes:

- a. *aanvallen* zonder af te wachten, dat door de vechtwagens alle moeilijkheden, die zij kunnen ondervinden, zouden zijn weggenomen;
- b. *het terrein winnen doorzetten*, zelfs indien de vechtwagens achterblijven, vastloopen of terug mochten gaan;
- c. *bescherming geven en zoo noodig hulp bieden* aan de vechtwagens.

De infanterie zal de vechtwagens verder overal volgen, zij zal er een eer in stellen om te voorkomen, dat een tank in handen van den vijand valt. Indien de infanterie van de haar begeleidende vechtwagen(s) wordt gescheiden, doordat vijandelijke machinegeweren na het passeeren van de tanks het hoofd weer opsteken en de oprukkende infanteristen onder vuur nemen, zullen de vechtwagens terug moeten komen om deze weerstanden te vernietigen.

Teneinde het begrip samenwerking infanterie-begeleidende vechtwagen, duidelijk te demonstreeren, laat ik hieronder een voorbeeld volgen, ontleend aan *Revue d'infan-*

terie. (Januari 1936), uit de practijk van het manoeuvre-veld.

De vechtwagen V. samenwerkende met de aanvallende infanterie, heeft de vijandelijke mitrailleurs in M buiten gevecht gesteld, doch de mitrailleurnesten A. en B., die den voortgang van de sectiën S. en S'. beletten, niet ontdekt.

Zoodra de vechtwagen V. geen doelen meer ziet, keert hij terug achter de eigen voorste troepen, hetgeen in zoo'n geval steeds moet geschieden, daar de vechtwagen anders doelloos zou rondrijden met groote kans op vernietiging. Nu wijst de C. van sectie S'. den vechtwagen-commandant het vijandelijke mitrailleurnest B., waarna de vechtwagen zijn taak opnieuw kan gaan vervullen. Voor deze methode is echter noodig een gedekte opstelling van den vechtwagen om mondeling contact tusschen bedoelde Cn. mogelijk te maken. Deze gunstige omstandigheid zal zich echter maar zelden voordoen, zoodat men veelal een andere methode van doelaanwijzing zal moeten toepassen.

Vóór het inzetten van den aanval zullen de commandanten die te zamen moeten optrekken mondeling overleg plegen en de wijze van samenwerking in verband met het aanvalsplan grondig bespreken. Wanneer zich nu, zooals in ons voorbeeld, onvoorziene omstandigheden tijdens den aanval voordoen, de nog al bijziende vechtwagen zich van het infanterieonderdeel verwijderd en niet door de vechtwagen ontdekt geworden vijandelijke mitrailleurs plotse-ling het vuur openen op de infanterie en deze tegen den grond drukt, wordt de toestand wel erg onplezierig.

De Franschen hebben het vraagstuk van de samenwerking Infanterie—Vechtwagen eerst pogen op te lossen met behulp van de seinpatronen „Zweef-licht", af te schieten bij de vóórsectiën, doch de beperkte dracht en de moeilijkheid dit zweeflicht nauwkeurig boven het doel te brengen, een moeilijkheid die nog vergroot wordt door den wind, hebben weldra aangetoond dat met deze methode onvoldoende resultaat werd bereikt.

Meer algemeen is daarna de oplossing gezocht door gebruik te maken van lichtspoorruitie, doch hierbij

bleven de verkregen resultaten ook beneden de verwachtingen. Afgezien van het bezwaar dat hiervoor groote hoeveelheden van deze dure munitie doorlopend in den troep aanwezig moesten zijn, bleek bovendien dat de vechtwagenbemanning slechts bij uitzondering, indien de belichting al zeer gunstig was, de lichtbaan kon waarnemen en volgen. Een groot bezwaar was bovendien dat bij gebruik van de lichtspoormunitie de mitrailleurbediening hunne opstelling al heel duidelijk aan den vijand bekend maakte.

Een beter middel schijnt te zijn *gekleurde rook* op de doelen te brengen b.v. gele rook, hetwelk gemakkelijk is te onderkennen ook van andere op het gevechtsveld voorkomende rookwolkjes. Rook heeft ook het voordeel dat de bediening van het vijandelijke mitrailleurnest hierdoor tijdelijk min of meer wordt verblind. Deze rook zal op het doel geschoten moeten worden, waarvoor krombaanvuurwapenen, zooals geweergranaten en mortieren van klein kaliber, zich het meest eigenen.

Faalt ook deze methode, of wel beschikken de voorste infanterieonderdeelen niet over krombaanwapenen, dan zal, indien de infanterie overigens geen middelen heeft om de vijandelijke mitrailleurs tot zwijgen te brengen, ter plaatse gewacht moeten worden totdat de vechtwagen eventueel uit zich zelf terugkomt, waarmede op zijn minst veel tijdverlies gemoeid zal zijn.

Uit bovenstaande beschouwingen en het gegeven voorbeeld blijkt duidelijk, dat de samenwerking van de voorste infanterie-eenheden met de begeleidende vechtwagens in de practijk niet altijd gemakkelijk zal zijn en op het gevechtsveld onderlinge verbinding vaak moeilijk of niet in stand zal zijn te houden. Gaat het verband verloren, of wordt door een mechanische oorzaak, dan wel anderszins, de voortgang van de vechtwagen(s) vertraagd c.q. geheel tot stilstand gebracht, dan staat de infanterie-afdeeling ter plaatse alleen en moet desondanks toch de beweging voortzetten en verder geheel zelfstandig terreinwinnen.

Met dit voor oogen mag men, zelfs bij aanwezigheid van vechtwagens, er dus nooit op rekenen dat het met de moeilijkheden voor de infanterie bij het terreinwinnen over de kleine afstanden en voor de vij. weerstanden niet zoo'n vaart zal loopen. Vechtwagens of niet, steeds moet als algemeene regel gelden dat elk onderdeel moet beschikken over de wapenen, die het ter vervulling van zijn taak noodig heeft.

De offensieve vuurkracht van de Infanterie.

Bij het bestudeeren van de vele gevechtsproblemen, die zich sinds den wereldoorlog 1914/'18 aan ons opdringen, blijkt al ras dat de meeste worden beheerscht door, of samenhangen met het aanvalsvermogen van de infanterie.

De wereldoorlog is in het westen verstard tot een stellingoorlog, waaruit men gedurende eenige jaren niet kon loskomen, omdat de infanterie te kort schoot in offensieve kracht.

Het vechtwagenprobleem, vele artilleristische vraagstukken en het gebruik van luchstrijdkrachten in het gevecht hangen nauw samen met dit overigens zuivere infanterievraagstuk.

Zouden wij het offensief-vermogen van de infanterie als begrip willen ontleden, dan hebben wij daarbij in de eerste plaats te onderscheiden krachten van physische en krachten van psychische aard, waarop ik in het vervolg van mijn voordracht nog nader hoop terug te komen.

Buiten deze innerlijke krachten wordt het offensief-vermogen van de infanterie sterk beïnvloed door steun van eigen of andere gevechtsorganen. Onder zeer verschillende vormen is na den wereldoorlog dezen vuursteun aan de infanterie toegedacht geworden, doch niet overal is een oplossing verkregen, die volkomen bevrediging geeft.

Het zou te ver voeren dit reeds eerder aangeduide probleem nu nog geheel op zijn historische wording in beschouwing te nemen, te meer daar in de militaire-vakliteratuur er al zoo veel over werd geschreven. Ik noem

in dit verband slechts de naam van den bekenden Zwitserschen luitenant-kolonel Dr. Däniker over wiens militaire wetenschappelijke verhandelingen in dit opzicht is te lezen in het Wetenschappelijk Jaarbericht 1936 van onze Vereeniging onder het hoofdstuk „Tactiek der Infanterie”.

Zooals wij ook reeds zagen is van zeer veel invloed geweest het opnemen in de infanteriebewapening van steeds grootere aantallen machine-geweren met hunne gestrekte banen en groote vuursnelheid. Hoewel aanvankelijk niet verwacht, bleek de defensieve kracht van deze wapenen grooter dan hun offensief vermogen. Het te kort schieten in kracht van de infanterie in den aanval is dan ook minder wegens gebrek aan fysieke kracht om de voorwaartsche beweging op gang te houden, dan wel omdat haar eigen vuurkracht onvoldoende was en veelal nog is.

De zware mitrailleurs hebben, zooals ook de ervaring in den oorlog heeft aangetoond, bij den aanval in voorste lijn ingezet zeer weinig offensieve kracht. Aanvallende zware mitrailleurs, aldus gebruikt, kunnen de zware mitrailleurs van den verdediger als regel slechts zeer onvoldoende bestrijden. Men heeft hieraan tegemoet willen komen door deze mitrailleurs in achterwaarts gekozen stellingen te plaatsen om van daaruit de aanvallende infanterie met haar vuur bij het voorwaarts gaan te steunen.

Inderdaad is aldus van deze mitrailleurs een krachtig offensief vuur te verkrijgen, doch jammer genoeg zijn beheerschende stellingen in vlakke landstreken spaarzaam te vinden.

Noodgedwongen zal in vlak terrein daardoor de opstelling verder achterwaarts gezocht moeten worden dan overigens wel wenschelijk is, terwijl uit veiligheidsoverwegingen het vuur toch niet op de voorste aanvalsdoelen kan blijven liggen tot het oogenblik dat de aanvallende infanterie de stormafstand bereikt.

De vraag is geopperd of men de infanterie bij den aan-

val bewegelijker kan maken door haar te ontlasten van alle defensieve wapenen als zware machinegeweren, pantserafweergeschut, enz. en haar daarvoor uitsluitend wapenen te geven met offensieve vuurkracht. Een verschillende bewapening dus voor aanval en voor verdediging.

Afgezien nog van vele andere bezwaren, die zich hiertegen zouden verzetten, kan een dergelijke oplossing niet in overweging worden genomen, omdat in het infanteriegevecht aanval en verdediging nu eenmaal niet scherp van elkaar zijn te scheiden. Wat in het eene oogenblik met een aanval wordt verkregen moet in een volgend oogenblik worden verdedigd.

Het infanteriegevecht is een voortdurende overgang van aanval tot verdediging en weer omgekeerd. Infanterie kan niet of alleen offensief of alleen defensief bewapend zijn. Kleine verschillen, als gevolg van tijdelijke toebedeeling door hogere commandanten uit hun ter beschikking staande vuurkracht, zullen natuurlijk in aanval en verdediging wel steeds voorkomen, doch daardoor wordt bovengenoemde algemeene regel niet aangetast. Elke infanterie, zelfs die in de eerste plaats verdedigingsopdrachten heeft te vervullen, moet ook op vuurwerkzaamheid steunende offensieve kracht bezitten. Anderzijds moet infanterie, die voor alles offensief zal worden gebruikt, eveneens over voldoende defensief werkende machinegeweren beschikken, want machinegeweren vormen in het tegenwoordige infanteriegevecht toch de kern voor een defensieve basis bij tegenslag als anderszins.

Ik besprak reeds wat men noemde de *artillerieslag* in verband met de hedenavond naar voren gebrachte infanterieproblemen. Naast alle materieele nadeelen, die alleen reeds een in die richting te zoeken oplossing van ons vraagstuk verwerpen, komen bovendien nog nadeelen van geestelijken aard, waarop men niet genoeg de aandacht kan vestigen.

Infanterie, die steeds achter een vuurwals voorwaarts heeft te gaan, boet zeer veel in aan offensieven geest. In

de periode van de groote materiaal-slagen op het westfront was men zelfs zoover gekomen, dat zoodra bleek dat er nog vijandelijke weerstanden waren, die nog niet door de artillerie waren opgeruimd geworden, de infanterie eischte dat de artillerie dit alsnog zou doen, zonder een poging aan te wenden om deze opduikende weerstanden met eigen middelen aan te pakken. Volledigheidshalve dient hier echter gezegd te worden dat dit fatale beginsel reeds tijdens den wereldoorlog werd losgelaten en de infanterie op het laatst van den oorlog ook in dit opzicht weder handelde overeenkomstig haar plicht.

Met de besproken middelen en methodes is in onvoldoende mate bereikt het aanvalsvermogen op te voeren. Zoolang het mogelijk was de aanvallende infanterie met krachtige offensieve vuren op de aanvalsdoelen te steunen door artillerie en zware infanteriewapenen kon bij den aanval de gang er in gehouden worden. Kwam die steun te vervallen bij het naderen van de aanvalsobjecten, dus op de afstanden van ongeveer 300 m. en kleiner en werd de infanterie op eigen krachten aangewezen, dan bleek haar vuurkracht onvoldoende om onder alle omstandigheden het terreinwinnen te kunnen voortzetten en werd het groote probleem van de laatste 300 m. eerst juist goed gesteld.

Waar en hoe men dit probleem ook bekeek en oplossen wilde, steeds kwam men tot de slotsom, dat de bewapening van de infanterie moest worden verbeterd en *„de offensieve vuurkracht der infanterie zoo hoog mogelijk moet worden opgevoerd”*.

De Tirailleurcompagnie moet over krombaan vuurwapenen beschikken.

Uit de voorafgaande beschouwingen is nu wel voldoende duidelijk naar voren gekomen, waar de kern schuilt van de moeilijkheden, welke de infanterie ondervindt in den aanval bij het doorschrijden van de laatste 300 m.

De niet meer of onvoldoende door het vuur van de eigen artillerie, of van de achterwaarts opgestelde infanteriewapenen onderdrukt wordende verdedigende machinegeweren, houden met hunne rasante vuren de aanvallende infanterie aan den grond genageld. Om weder voorwaarts terrein te kunnen winnen, moeten deze mitrailleurs tot zwijgen worden gebracht, dan wel moet hierop vuuroverwicht worden verkregen. De aanvaller zal met de door hem mede te voeren lichte- en zware mitrailleurs zeer bezwaarlijk den strijd met kans op succes kunnen aanbinden tegen de toch zeker met zorg goed opgestelde wapenen van den verdediger. Voor gebruik van de handgranaten, waarmede de aanvallende infanteristen zwaar belast zullen zijn, is de afstand tot den vijand nog veel te groot. Het zwakste moment van den infanterieaanval is aangebroken, zonder meer zal de aanvallende infanterie het gestelde doel niet bereiken, de aanval is onherroepelijk vastgelopen.

Over dit moment moet de infanterie worden heengeholpen.

Vechtwagens? Over deze belangrijke steun heb ik reeds uitvoerig gesproken. Ik blijf van meening, dat de infanterie zoodanig *geoeffend* en *bewapend* moet zijn, dat zij ook zonder steun van vechtwagens het haar gestelde aanvaldoel zal kunnen bereiken. De infanterie moet voor het vervullen van een offensieve opdracht over voldoende offensieve vuurkracht beschikken, waaronder wij voornamelijk krombaanvuurwapenen hebben te verstaan. Op de zeer korte afstanden bezit de aanvaller in zijn handgranaat een voortreffelijk hoogschot, doch ook op de afstanden tusschen 300 m. en 40 m. (de werpafstand van de handgranaat) van den vijand moet de infanterie doorlopend kunnen beschikken over voldoende steun van krombaanvuur.

Dat zulks door de Duitschers en ook door de Franschen goed wordt ingezien, moge blijken uit onderstaand staatje, waaruit wij tevens zien, dat het Fransche en het Duitsche infanterieregiment, voor wat de bewapening betreft, zeer sterk zijn ingesteld op het offensief.

Krombaan vuurwapenen	Infanterie — regiment		
	Duitschland ¹⁾	Frankrijk	Nederland
granaatgeweren	—	144 (+ 36 res. tromblons)	—
lichte granaatwerper	27	—	—
lichte mortier	—	12	—
middelb. granaatwerper	18	—	—
middelb. mortier	—	9 (+ 3 res.)	6
lichte mijnwerper (i.g.)	6	—	—
mijnwerper 15 c.m. (i.g.)	2	—	—

Ten einde het vergelijkende beeld te voltooien, geef ik hieronder nog een overzicht van de echeloneering der genoemde krombaanvuurwapenen in het regiment.

Krombaan vuurwapenen	Infanterie — bataljon		
	Duitschland	Frankrijk	Nederland
granaatgeweren	—	48 (+ 12 res. tromblons)	—
lt. granaatwerpers	9	—	—
lt. mortier	—	3 (+ 1 res. mortier)	—
midd. granaatwerpers	6	—	—
midd. mortieren	—	2	—

Krombaan vuurwapenen	Infanterie — Compagnie		
	Duitschland	Frankrijk	Nederland
granaatgeweren	—	16 (+ 4 res. tromblons)	—
lt. granaatwerpers	3	—	—
lt. mortieren	—	1	—

¹⁾ Voor de samenstelling van het Duitse Infanterie-regiment zie Bijlage II op blzd. 261.

Bovenstaande overzichten leeren ons, dat zoowel in Duitschland als in Frankrijk de vraag, of van de zware infanteriewapenen de krombaanvuurwapenen organiek bij het regiment gecentraliseerd moeten blijven, in ontkennenden zin is beantwoord.

Hier naast staat de opvatting, dat, indien slechts een zeer beperkt aantal krombaanvuurwapenen beschikbaar is het toch alleszins aanbeveling verdient om deze bij het regiment organiek gecentraliseerd te houden omdat men dan naar behoefte de vóórbataljons er mede kan steunen, of wel ze eventueel sectiesgewijze aan de bataljons kan uitgeven.

Centraal gebruik brengt met zich mede, dat de steunende vuren als regel zullen worden afgegeven uit achterwaarts gelegen stellingen met het gevolg dat, zooals voor den mortier van 8 blijkt uit het staatje vermeld op bladz. 227, dit vuur niet tot het laatste moment op de voorste aanvalsdoelen kan blijven liggen.

Ook bij uitgifte van de regimentsmortieren aan de bataljons zal dit bezwaar zich doen gevoelen, zoodat men zou komen tot het bij den aanval medegeven van deze krombaanwapenen aan de vóórcompagnieën, omdat de voorste infanterieonderdeelen toch het meest gediend zijn met het onmiddellijk bij de hand hebben van een krombaanvuurwapen.

Zijn zooals bij ons in het regiment slechts een beperkt aantal mortieren van middelbaar kaliber in de bewapening opgenomen, dan is het uitgeven van deze vuurmonden aan de vóórcompagnieën geenszins aan te bevelen omdat:

1e. de R.C. en de B.C. niet meer zouden beschikken over een vuurreserve met boogschot in eigen hand;

2e. de beperkte werkingssfeer van bij de vóórcompn. ingedeelde mortieren onderlinge ondersteuning bij den aanval bezwaarlijk maken;

3e. de vrij groote stukken met munitie in voorste lijn te groote doelen zullen bieden aan den vijand.

4e. zich tijdens den aanval munitiebezwaren zullen voordoen, en wel in hoogere mate indien het kaliber van het er bij betrokken wapen grooter is.

Vormt één compagnie mortieren van middelbaar kaliber de eenigste krombaanvuurkracht bij het Regiment, dan ligt het voor de hand dat deze organiek bij het regiment wordt gecentraliseerd. In of voor den aanvang van het gevecht kunnen hiervan dan één of meer sectiën naar behoefte worden uitgegeven aan de bataljons. Uitgeven van deze *middelbare* mortieren aan de vóórcompagnieën bij den aanval zal groote uitzondering moeten blijven.

Ik ben echter van meening, dat moderne infanterie over aanmerkelijk meer offensieve vuurkracht moet beschikken en dat de mortieren of granaatwerpers van middelbaar kaliber organiek bij het bataljon moeten zijn ingedeeld, omdat deze vuurmonden in hoofdzaak een strijdmiddel vormen in handen van de bataljonscommandanten. De R.C. mag echter niet ontbloot zijn van een vuurreserve met boogschot in eigen hand. Hem de mortieren van 8 ontnemende zou ik daarvoor als krombaaninfanteriegeschut aan het regiment een nog iets machtiger wapen willen toevoegen.

Een wapen van den regimentscommandant om plaatselijke weerstandskernen, die het oprukken van een zijner bataljons beletten, op te ruimen is noodig. De R.C. kan daarbij, hetzij zelf de opdracht geven, hetzij de vuurmonden tijdelijk ter beschikking stellen van een bataljonscommandant.

Hoe ook overtuigd van de wenschelijkheid van een dergelijke oplossing, ontveins ik mij niet, dat daarmede nog geenszins tot oplossing is gebracht het brandende vraagstuk der infanteriebewapening, hetwelk ik mij juist heb voorgesteld met nadruk naar voren te brengen.

„Hoe bij den aanval met krombaanvuur de infanterie onafgebroken te steunen bij haar worsteling door de z.g. blauwe zone”.

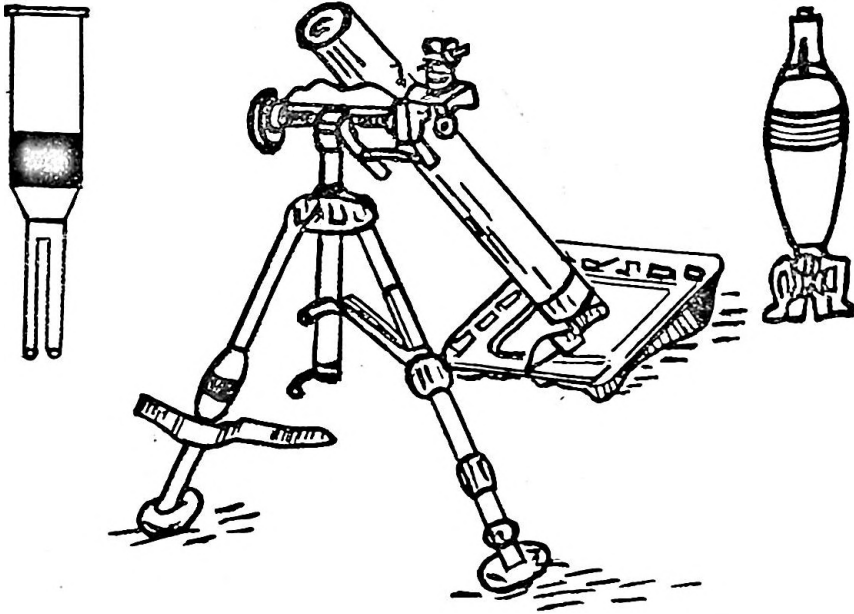
De handgranaat is het wapen van den individueelen strijder, de mortieren c.q. granaatwerpers van middelbaar kaliber zijn het strijdmiddel in handen van den bataljonscommandant. Zoolang in deze bewapening een afdoende tusschenschakel ontbreekt is en blijft de offensieve vuurkracht van de infanterie *onvoldoende*.

Geweergranaten, zooals men die in verschillende buitenlandsche legers aantreft, verhoogden ongetwijfeld de offensieve vuurkracht van de infanterie zeer aanzienlijk. Hiermede toch is de aanvaller in staat van omstreeks 175 m. af gedekt opgestelde tegenstanders werkzaam te bestrijden. Technisch is de geweergranaat, alsmede de mid-delen waarmede zij worden verschoten nog niet volmaakt. Het schijnt dat om deze redenen, welke voornamelijk tot uitdrukking komen in veel te groote spreidingen, de geweergranaat in Duitschland nog niet in de bewapening is opgenomen geworden. Zonder dat deze technische gebreken op bevredigende wijze zijn opgelost zou ik een algemeene invoering van geweergranaten bij de Nederlandsche infanterie liever ook nog niet willen bepleiten en voor ons de oplossing willen zoeken in den geest zooals deze tot uiting is gebracht in de tegenwoordige bewapening van de Deutsche infanterie, n.l. een lichte mortier of granaatwerper met een kaliber van 4 tot 5 c.m. en een werkzame dracht van ± 700 m.

Voor deze oplossing als schakel tusschen handgranaat en mortier van middelbaar kaliber pleit zeker ook, dat in Frankrijk, waar men tot voor kort hiervoor uitsluitend beschikte over geweergranaten te verschieten met behulp van schietbekers (tromblon V.B.), sinds kort daarvoor tevens is ingevoerd een mortier van 6.

Tromblon V.B.

Mortier van 6

Gegevens van de Fransche mortier van 6 c.m. Model 1935.

Gewicht: loop 5 kg. 500
 tweepoot 7 kg.
 grondplaat 5 kg. 500

18 kg.

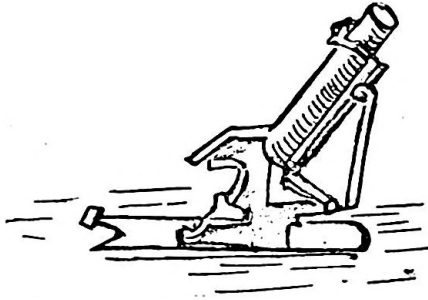
vermeerderd met het gewicht van de losse deelen
 maakt een totale draaglast van
 19 kg. 700

Vuursnelheid: 15 à 20 schoten per minuut.

Werkzame dracht: 1000 m.
 lading 0 van 100 tot 350 m.
 lading 1 van 350 tot 650 m.
 lading 2 van 650 tot 1000 m.

Projectiel gewicht: 1 kg. 330.

Hoogte van het stuk boven de grond: bij 45° 0 m. 55
 bij 60° 0 m. 65
 bij 75° 0 m. 72

De Duitse lichte granaatwerper
 Model 1936.

Kaliber: 5 c.m.

Dracht: van 50 tot 550 m.

Vuursnelheid: tot 6 schoten in 8 tot 9 seconden.

Deze lt. granaatwerper wordt beschreven als te zijn van gering gewicht en hoogte, waardoor het mogelijk is hem met drie man gedekt in voorste lijn te brengen. Richten en inschieten neemt niet veel tijd in beslag en is buitengewoon eenvoudig, zoodat onder zwaar vijandelijk vuur ook in korten tijd gericht vuur op het doel kan worden afgegeven.

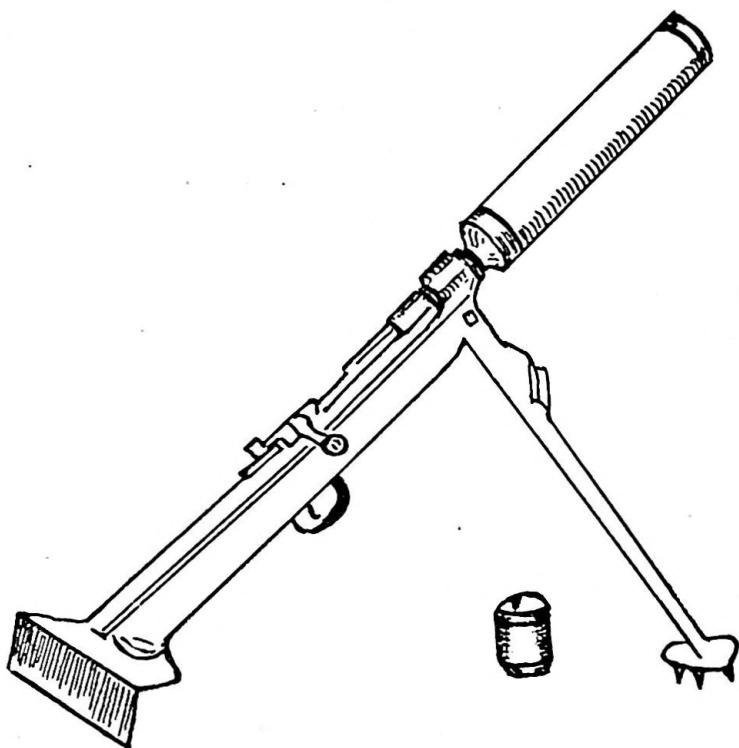
In het orgaan „Ons Leger” van Mei 1938 komt een beschrijving voor van een granaat V.P.R., die uit een granaatwerper wordt verschoten, bestaande uit een schietbeker met een ontstekingsmechanisme, dat uit een staartstuk met grendel bestaat.

Hiermede zouden drachten van 500 tot 1000 m. kunnen worden bereikt.

Voor gewicht van den granaatwerper wordt 8 kg. genoemd.

Kaliber 50 m.m.

In hoeverre aan dezen schietbeker niet dezelfde onvolmaaktheden kleven als aan de tromblons, zou onderzocht moeten worden.

Ook elders werden reeds tot gelijk doel soortgelijke krombaanvuurwapenen ingedeeld, zoo o.a. in

Polen een granaatwerper van 4,6 c.m.

Italië een granaatwerper van 4,5 c.m.

Overtuigd van de noodzakelijkheid van een licht krombaan-vuurwapen voor de infanterie, doet zich onmiddellijk de vraag voor, waar moet dit organiek worden ondergebracht? De handgranaat is het wapen van den enkelen man, de middelbare granaatwerper of mortier behoort thuis in handen van den bataljonscommandant, zoodat bij de sectie of bij de compagnie het nog gewenschte krombaanwapen moet worden ingedeeld.

Uit den aard der zaak moet deze overigens organisatorische aangelegenheid uit tactisch oogpunt worden gezien en in hoofdzaak op tactische gronden worden opgelost, hoewel met de technische mogelijkheden ook rekening is te houden.

De Fransche Generaal Maurice Abadie is van oordeel, dat bedoeld wapen bij de sectie thuis behoort. Hij komt daardoor tot de volgende samenstelling van een sectie:

Commando groep: sectie-commandant
 onderofficier-toegevoegd
 waarnemer
 ordonnans.

Twee geweergroepen.

Een vuurorgaan: drie lichte mitrailleurs
 een mortier met een dracht tot 800 m.

Ook de Amerikaansche Generaal George A. Lynch zou bij de infanteriesectie een mortier ingedeeld willen zien. En om dichter bij huis te blijven, wijs ik op de bekroonde beantwoording van den Eerste-Luitenant J. J. Wijnsouw van de prijsvraag: „*Hoe moet, nadat contingents-uitbreiding zal zijn verkregen, de oorlogs-organisatie van de sectie worden vastgesteld?*”, in 1937 uitgeschreven door de redactie van de Militaire Spectator.

Luitenant Wijnsouw betoogt dat waar zekerheid bestaat, dat elke sectie welke in gevecht komt, tijdens den aanval deze krombaanwapenen noodig heeft, het geen zin heeft hen bij een hooger onderdeel in te deelen, mede niet, omdat het niet de bedoeling is een commandant in staat te stellen zijn invloed op een bepaald punt te versterken, doch de vuuruitwerking over de geheele lijn krachtiger te maken. Hij komt dan tot de conclusie dat de bewapening van een infanteriesectie zou moeten bestaan uit:

3 lichte mitrailleurs,
 2 lichte mortieren,
 1 anti tankgeweer,
 25 geweren.

De grondgedachte van Luitn. Wijnsouw, dat elk onderdeel moet kunnen beschikken over de wapenen, die het ter vervulling van zijn taak noodig heeft, is ongetwijfeld juist, doch in dezelfde gedachte doorgaande kan men tot vergaande consequenties komen welke op technische gronden niet altijd zijn te aanvaarden.

Met het oog op een goede bevelvoering van de sectie moet hare samenstelling eenvoudig blijven. Het komt mij voor, dat de bovengenoemde sectiën niet meer aan dezen eisch voldoen.

Afgezien nog van andere bezwaren, als moeilijkheden bij de munitieaanvulling e.d., acht ik eerst genoemde reden meer dan afdoende om geen mortieren of granaatwerpers organiek bij de infanteriesectie in te deelen. Was hier sprake van granaatgeweren dan zouden de voordeelen genoemde bezwaren tegen indeeling bij de sectie stellig te niet doen, en indien wij voor de vraag gesteld werden granaatgeweren in de bewapening van de infanterie op te nemen, dan zou de sectie en zelfs de groep een belangrijk percentage hiervan kunnen opnemen.

Bij de vóór-compagnieën moet steeds over krombaanvuurwapenen kunnen worden beschikt. Deze wapenen moeten met de compagnie mede oprukken om in of onmiddellijk achter de voorste lijn gebruikt te kunnen worden. Zij moeten daardoor kleine doelen aan den vijand bieden en achter een geringe terreinverheffing reeds dekking kunnen vinden. Zij moeten door slechts enkele manschappen bediend kunnen worden en een niet te zwaar projectiel verschieten. Deze eischen zijn te verwezenlijken, zooals wij zien aan de lichte Duitse granaatwerper van 5, aangezien geen groote drachten worden gevraagd en met een wel krachtige doch overigens vrij beperkte werkingssfeer van het enkele projectiel kan worden volstaan.

Mijnheer de voorzitter ik acht het noodzakelijk dat bij een moderne organisatie in de tirailleurcompagnie over dergelijke krombaanvuurwapenen wordt beschikt.

IV.

Een weermacht uitsluitend ingesteld op de verdediging is uit den boeze. De verdediging is een middel om elders of later te kunnen aanvallen, teneinde het doel van den strijd „de vernietiging van de vijandelijke gevechtskracht” te verwezenlijken.

Zoowel in Spanje als in Oost-Azië is als belangrijkste leering uit de krijgshandelingen sterk naar voren gekomen, dat de hedendaagsche wapenen den verdediger een geweldige kracht verleen en hem een taai verzet veroorloven, doch tevens dat de verdediger ten slotte onherroepelijk het onderspit delft indien hij niet in staat blijkt een verloren evenwicht telkens weer te herstellen door tegenaanvallen.

Bij de verdediging is een offensief element dan ook onontbeerlijk en in het bijzonder zal de infanterie van een offensieven geest vervuld moeten zijn. Deze offensieve gedachte aankweken en ontwikkelen is het werk van de opleiding, waarbij het moet gaan om *weten* en *kunnen*.

Begrip hebben van het wezen van het gevecht is noodzakelijk en moet ook den eenvoudigen soldaat een basis geven waarop zijn kunnen zich kan ontwikkelen. Met weten alleen komt men er echter nooit.

Eenvoudige theorieën al of niet gepaard gaande met het gebruik van instructie-films kunnen de noodzakelijke begrippen bijbrengen, hiermede worden echter geen bruikbare soldaten gevormd.

Bij de opleiding moet het kunnen domineeren, waaronder niet alleen mag worden verstaan het bijbrengen van het kunnen uitvoeren van alle noodige handelingen op de gewenschte wijze, doch vooral ook de moreele zijde van de te vervullen gevechtstaak.

De zenuwschokkende invloeden van het moderne gevecht en het instinkt tot zelfbehoud belagen den enkelen man en ook den troep als geheel in den aanval en in de verdediging.

„De infanterist toch is een soldaat die in tijd van oorlog leeft, slaapt, lijdt en vecht in modder of stof, die in het open veld moet blijven liggen zonder voldoende of in het geheel geen beschutting, die ontberingen verdraagt, vermoeienissen en verschrikkingen van elke soort.

Hij is degene die in het gevecht direct is blootgesteld aan alle denkbare list en lagen van zijn tegenstanders en voortdurend door den dood wordt bedreigd.

Hij ziet zijn kameraden rondom zich voor en na vallen en vraagt zich steeds weer af hoe het mogelijk is dat zijn beurt nog niet is gekomen.

Hij ontvangt slagen, die hij niet kan teruggeven en is machteloos indien de vijandelijke artillerie van ver weg massa's staal en ijzer of giftige gaswolken rondom hem uitstort.

Van de infanterist wordt de bijna bovenmenselijke wilskracht gevraagd om uit de kuil waarin zijn lichaam nog eenige beschutting heeft gevonden op te springen en zijn onbeschermd borst bloot te stellen aan springende granaten of tegen moordend machinegeweervuur in te loopen, om, wanneer hij dit overleeft, den vijand te bestormen, in zijn loopgraaf of steunpunt te springen waar hem handgranaten worden toegeworpen en waar zijn tegenstanders hem op hunne bajonetten zullen trachten op te vangen.

Het is de infanterist, die, na dit levend volbracht en zijn vijand overwonnen te hebben, weer verder moet om volgende weerstanden te veroveren totdat het gevechtsdoel is bereikt, of die in verlatenheid met enkele kameraden in de vijandelijke stelling ligt, doorlopend in afwachting van een vijandelijken tegenstoot, slechts aangevoelen op de karige levensmiddelen en het drinkwater dat hij in het gunstige geval nog met zich mededraagt om zijn afgemat lichaam te verkwikken.

Het is....., doch genoeg, het beeld verder uitwerken zou niet moeilijk zijn en ik zou daarvoor tevens kunnen verwijzen naar wat de Fransche kolonel Alléhaut schrijft in *Le Combat de L'Infanterie* onder wat hij noemt „*Psychologie du fantassin.*”

Ruimschoots voldoende is het gegevene om in te zien aan welke verschrikkelijke beproevingen de zenuwen van de infanteristen worden onderworpen in het moderne gevecht.

De infanteristen opleiden tot mannen die dit alles kunnen doorstaan is een deel van de taak die op de schouders rust van de troepenofficieren. De juiste richtlijnen daar-

voor moeten zij aantreffen in de officieele grondslagen voor de opleiding.

Het aankweeken van een hoog gestemd moreel is een uiterst moeilijke kwestie, waarbij men niet ongestraft de eigen volksaard kan verwaarloozen. Het is zoo eenvoudig om volgens een algemeen — wij zouden zelfs kunnen zeggen internationaal — recept een hoera-stemming te verwekken. In gevallen, waarbij de mogelijkheid aanwezig is om onmiddellijk succes te kunnen boeken, kan dit van groot nut zijn. In het algemeen echter zal een kunstmatig opgewekte geestvervoering op zich zelf onvoldoende nwerken om in het moderne, betrekkelijk langzaam verloopende, gevecht den troep te blijven bezielen, terwijl zij zeker niet bestand zal zijn om den enkelen, vrijwel geheel aan zijn lot overgelaten tirailleur of mitrailleur onder de hevige vijandelijke wapenwerking tot het einde toe te blijven schragen.

Het zoo noodige hoog moreel moet stelselmatig worden aangekweekt, waarbij, voortbouwende op een voortreffelijke jeugdopleiding vóór den dienstplichtigen leeftijd, voor alles een aanknoopingspunt gezocht moet worden bij den man zelf.

Bij de groote massa van onze soldaten vinden wij nu eenmaal een nuchteren eenigszins tragen geest wat hen weinig vatbaar doet zijn voor te dikke woorden. Het gros wil eenvoudig hooren waar het om gaat en weten wat hen te wachten staat. Worden zij daarbij aangevoerd door meerderen die hun vertrouwen hebben weten op te wekken, dan zullen zij zich voor 100 % geven.

Dit worden dan de *poilu's*, die na de hevigste inleidende beschieting uit hunne dekking opspringen en de intact gebleven mitrailleurs in werking brengen en blijven bedienen tot het bittere eind of tot de laatste patroon, zonder te letten op hetgeen rondom hen mocht gebeuren. De soldaten, die bij den aanval over de laatste 300 m. slechts één doel voor oogen houden, nl. ondanks alles zich naar voren te werken tot op stormafstand van het vijandelijk steunpunt, of de te veroveren vijandelijke weerstandskern.

teneinde dit met handgranaten te bewerken en daarna in een stormloop te bespringen en te vermeesteren.

Van hoe onschatbare waarde een stelselmatig aangekweekt hoog moreel van den troep als geheel en van den enkelen man ook moge zijn;

het is een dwaasheid te meenen, dat men er daarmede alleen kan komen!

De tijden van de geestdriftige Fransche revolutie-legers zijn lang voorbij. Het is van geen nut infanteristen te hebben die zich zeer dapper laten doodschieten!

Ongeschokt mitrailleer-vuur is ondoorschrijdbaar en men heeft hiermede maar rekening te houden.

De troep moet voor alles weten, hoe den strijd aan te binden en het gevecht door te voeren en hij moet in staat zijn alles te kunnen uitvoeren van wat daarbij van hem kan worden gevraagd.

Uitstekende geoefendheid moet zich paren aan een hoog moreel.

Maar dit alles baat toch weer niet indien aan den troep de noodzakelijke materiele middelen worden onthouden, die het moderne gevecht eischt.

Mijnheer de Voorzitter, hoe overbodig zulks ook moge schijnen, men kan er niet genoeg den nadruk opleggen, dat de eischen voor een bruikbaren troep, afgezien van de encadreering, zijn en blijven:

Hoog moreel.

Goed geoefend.

Goed bewapend.

Dat voor zeer kort het in dit opzicht met onze infanterie zeer droevig gesteld was is thans maar al te zeer bekend en ook niet aan de aandacht van het buitenland ontgaan. Lezen wij niet in het laatste wetenschappelijke jaarbericht van onze vereeniging wat het „Handbuch der neuzeitlichen Wehrwissenschaften voor oordeel velt over onze weermacht uit den tijd van het Vooroefeningsinstituut en een eersten oefentijd van 5½ maand voor onberedenen:

„Die Dienstzeit ist zu kurz, um vollwertige militärische

„Ausbildung zu gewährleisten. Das holländische Heer „wird daher nur für einfache Verteidigungsmaßnahmen „befähigt sein und dies auch nur dann, wenn Anlehnung „an natürliche oder befestigte Abschnitte gegeben ist.“

En dan te bedenken, dat zelfs gewezen beroepsofficieren van hoogen rang hun stem hebben verheven tegen een langeren eersten oefentijd en de meening verkondigden, dat 5½ maand ruimschoots voldoende was om bruikbare veldsoldaten te vormen.

Wij hebben desondanks gelukkig den langeren eersten oefentijd gekregen, waarmede in het bijzonder voor de infanterie een betere tijd is aangebroken. De elementen moreel en geoefendheid kan men nu ten volle tot hun recht laten komen. Met het toenemen van de geoefendheid zal ook meer zelfvertrouwen ontstaan, waardoor mede weer indirect het moreele element van de opleiding is gebaat.

Wil, met alle moeite die aan de opleidingen moet worden besteed, het gewenschte rendement worden verkregen dan zal ook ten volle voldaan moeten worden aan het element materiaal (bewapening).

De troep heeft er recht op onder de gunstigste omstandigheden in het gevecht gezonden te worden en dus ook dat zijn bewapening en uitrusting minstens gelijkwaardig zijn aan die van mogelijke tegenstanders. Geen hulpmiddel mag aan den troep worden onthouden, niet alleen uit een bewapeningsoogpunt, doch ook uit moreele overwegingen.

Vrijwel overal is het streven merkbaar de offensieve vuurkracht van de infanterie op te voeren, lichte mortieren of lichte granaatwerpers worden, al of niet naast reeds aanwezige granaatgeweren, in de bewapening opgenomen; wij mogen hierbij niet achterblijven, onze infanterie zal hiervoor eveneens in ruime mate de beschikking moeten krijgen over lichte krombaanvuurwapenen ongeveer in den geest als aangegeven op de staat van bijlage I op blz. 260.

In het algemeen gesproken zijn alle opdrachten, die de infanterie kan te vervullen krijgen terug te brengen tot aanval of verdediging. Wij bespraken reeds, dat ook bij de

verdediging een offensief element onontbeerlijk is, zoodat de infanterie van een offensieven geest vervuld moet zijn.

De infanterie moet dan ook grondig geoefend worden in het aanvallen.

De zwaarste en moeilijkste taak, die den infanterist wacht is de aanval over de laatste 300 m., gevolgd door het binnendringen en doorstooten in de vijandelijke stelling. Alle mogelijkheden bij deze aanvallen en alle problemen, die zich daarbij kunnen voordoen, moeten bij de oefeningen onder het oog worden gezien, opgelost en beoefend worden. Niet een enkele maal, maar tientallen keeren op elk soort terrein, onder alle omstandigheden, bij licht en bij duisternis zal de infanterie een aanvalsopdracht moeten hebben uitgevoerd in klein verband, alvorens de grootere oefeningen mogen aanvangen. Geen weifeling of onzekerheid mag er in het optreden van de infanterie bij den aanval overblijven, de strengste vuur- en gevechtdiscipline moeten worden aangekweekt en elk voordeel dat het terrein biedt moet de infanterie weten uit te buiten.

Zoo grondig als de handgrepen worden ingeëxerceerd, zoo grondig moet de kunst van oordeelkundig terreinwinnen er worden ingehamerd wil men bereiken, dat de infanterie onder de moeilijkste omstandigheden steeds op de juiste wijze zal weten hoe te handelen en onnoodige verliezen te voorkomen.

Het onder genoemde vormen beoefenen van den aanval moet bij de opleiding dan ook beschouwd worden als *het belangrijkste oefen-object*.

V/VI.

„Ein Heer is so gut oder so schlecht wie seine Infanterie“.

Maarschalk Von Blomberg.

Alle west- en midden Europeesche staten hebben vechtwagens in hunne organisatie opgenomen. Wordt ons land in een conflict betrokken, dan loopen onze soldaten zeer groote kans dat zij al heel gauw komen te staan tegenover de vechtwagens van den vijand.

Het minste wat van een geoeffenden troep verwacht mag worden is dat hij zich niet laat intimideeren en dus tegenwoordig ook niet door den aanblik van aanrukkende vechtwagens, maar bovendien moet geoeffende infanterie terdege weten hoe zich op het gevechtveld te gedragen bij vijandelijke aanvallen met tanks. Dit geldt voor de bediening van het pantserafweer geschut, doch natuurlijk ook zeker niet minder voor de overige groote meerderheid der infanteristen.

Krachtige aanvallen en tegenaanvallen in modernen stijl zullen vaak gepaard gaan met vechtwagens.

Ook onze infanterie zal moeten aanvallen en onder moeilijke omstandigheden zal zij daarbij ook behoefte gevoelen aan steun van middelen, welke men elders daarvoor noodig oordeelt, te weten:

het luchtwapen;

en het pantserwapen.

Wil in oorlogstijd een dergelijke belangrijke steun ten volle tot zijn recht komen, dan zal hieraan de noodige vredesvoorbereiding vooraf moeten gaan.

Ons bepalende tot het pantserwapen is het duidelijk, dat de infanterie grondig geleerd moet hebben hoe op de meest gewenschte wijze gebruik te maken van den steun die vechtwagens in het algemeen haar kunnen geven. Zij moet vooral weten hoe samen te werken met haar in den aanval begeleidende vechtwagens.

Theorieën e. d. kunnen tot zekere hoogte zoowel voor de verdediging als voor den aanval die wetenschap aan de infanterie bijbrengen, doch *weten* alleen is niet voldoende de practische toepassing, het geleerde *kunnen* uitvoeren onder alle omstandigheden moet van een geoeffenden troep worden vereischt. Theorie en instructiefilm, aangevuld met oefenen waarbij de markeervlaggen het niet aanwezige materiaal moeten vervangen, zijn naar mijne meening hiervoor ten eenenmale onvoldoende. Om in dit opzicht een goede graad van geoeffendheid te bereiken, moet de infanterie hierin stelselmatig worden opgeleid en moeten haar in vredeftijd hiervoor de noodige hulpmiddelen ter

beschikking staan. In Duitschland heeft men voor opleidingsdoeleinden nagebootste vechtwagens. Bij elke Pantserafweercompagnie (de z.g. 14e Comp.) zijn er twee ingedeeld en bij de pantserafweer afdn. nog een grooter aantal. Deze wagens zijn noodzakelijk en men acht in Duitschland een doelmatige opleiding van het personeel der pantserafweerwapenen zonder dergelijke wagens niet mogelijk.

Uit den aard der zaak zullen nagebootste vechtwagens ook van zeer veel nut zijn bij de overige opleidingen, in het bijzonder bij de meer elementaire opleiding van de jonge infanteristen in het samenwerken met begeleidende vechtwagens en bij kleinere oefeningen tot in compagniesverband.

Goed geoefende infanterie mag zich door vechtwagens niet laten intimideeren, doch kan men dit verwachten van manschappen, die nog nooit een werkelijken vechtwagen zagen en van de bedieningen van het panserafweergeschut, die nimmer deelnamen aan oefeningen met vechtwagens op eenigszins uitgebreide schaal?

De bedieningen van de pantserafweermiddelen zullen vóór hun vertrek met groot verlot toch zeker eenige malen geoefend moeten hebben tegen werkelijke vechtwagens!

Afgezien hiervan wil het mij bovendien voorkomen, dat voor alleszins bruikbare infanterie de eisch moet gelden, dat tijdens den eersten oefentijd en bij het opkomen van oudere lichten voor herhalingsoefeningen *minstens éénmaal* geoefend wordt met vechtwagens onder omstandigheden, die de werkelijkheid zooveel mogelijk nabij komen.

Onderschrijft men dezen eisch, waaraan in de tegenwoordige omstandigheden toch moeilijk is te ontkomen, dan heeft men de daaruit voortvloeiende consequenties te aanvaarden, dat uit oefeningsoverwegingen werkelijke vechtwagens niet meer kunnen worden gemist.

Om bij een aanvalsoefening met vechtwagens eenigszins het beeld der werkelijkheid te benaderen, moeten hierbij ook op vrij ruime schaal vechtwagens worden ingezet. Op grond van deze overwegingen en mede lettende op een in onze gedachte nog bescheiden oorlogsgebruik, acht ik voor

de Nederlandsche weermacht het bezit van eenige bataljons vechtwagens in regimentsverband vereenigd momenteel urgent.

Mijnheer de Voorzitter,

Ik ben thans gekomen aan het slot van mijn voordracht, doch wil niet eindigen zonder ook van deze plaats uiting te geven aan de groote dankbaarheid, die alle goed willende vaderlanders vervult voor het onnoemlijk vele, dat door regeering en legerbestuur is en nog wordt gedaan aan de wederopbouw van onze weermacht en, waar de kern van deze lezing in hoofdzaak is gewijd aan het hoofdwapen, gaat deze dankbaarheid in het bijzonder uit naar de maatregelen, welke meer speciaal de infanterie betreffen.

De waarde van een leger wordt bepaald naar de waarde van zijn infanterie.

Voor het aanmerkelijk versterkte contingent is de eerste oefentijd verdubbeld, hetgeen in onze verhoudingen ongekende oefenmogelijkheden in zich sluit. De infanterie is bezig zich met alle macht uit het moeras te werken, waarin zij buiten haar schuld langzamerhand was weggezakt. Zij zal het hare bijdragen om het buitenlandsche oordeel, dat het Nederlandsche leger slechts geschikt was voor het uitvoeren van eenvoudige verdedigingsopdrachten, grondig beschaamd te maken.

Een frissche meer offensieve geest vaart door haar gelederen en zij vraagt nu nog dit ook duidelijk tot uiting te doen komen in hare bewapening door hare offensieve vuurkracht te verhoogen.

Overtuigd van het groote nut van het pantserwapen, in bijzonder als hulpwapen voor de infanterie, mede *tot verhooging van haar offensief vermogen*, kunnen m.i. ook vechtwagens in ons leger niet meer ontbreken.

Ik hoop M. d. V., dat de tijd niet ver meer zal zijn, dat bij onze jaarlijksche legeroefeningen in alle opzichten moderne aanvallen en in het bijzonder tegenaanvallen zullen kunnen worden ingelast. Een tegenaanval b.v., waarbij op het zwaartepunt krachtige infanterie, ruim van offensieve

vuurwapenen voorzien, zal worden ingezet, gesteund door één of meerdere bataljons vechtwagens en door een groot aantal gevechtsvliegtuigen in de lucht.

STELLINGEN.

1. Alleen een combinatie bestaande uit: voortreffelijk bewapende infanterie, vechtwagens, laagvliegende of laagdalende vliegtuigen, zal, gesteund door een machtige artillerie, nog kans bieden op succes bij een aanval op een zeer krachtigen in breedte en diepte opgestelden modernen verdediger; niettemin zal in de toekomst de infanterie nog herhaaldelijk ten aanval moeten worden ingezet zonder begeleidende vechtwagens en zonder directe steun van vliegtuigen.

2. Het doorschrijden van de laatste 300 m. vormt het moeilijkste probleem van den infanterie-aanval.

3. Om te voorkomen dat de infanterie-aanval vastloopt en wel in het bijzonder gedurende het doorschrijden van de laatste 300 m., is het noodig dat de aanvallende infanterie met alle denkbare middelen over de zwakke momenten van haar aanval wordt heen geholpen.

Hiertoe zal o.m.:

a. de offensieve vuurkracht der infanterie zoo hoog mogelijk moeten worden opgevoerd;

b. ook in de tirailleur-compagnie over krombaan vuurwapenen moeten worden beschikt.

4. Ook bij de verdediging is het offensieve element onontbeerlijk, daarom moet bij de opleiding der infanterie naast het aankweken van een hoog moreel zoowel bij den troep als geheel, als bij den enkelen man, het beoefenen van den aanval in het bijzonder over de laatste 300 m., gevolgd door het binnendringen in de vijandelijke stelling, steeds worden beschouwd als het belangrijkste oefen-object.

5. Oefeningen met en tegen vechtwagens mogen op de opleidings- en oefenprogramma's der infanterie niet meer ontbreken en hiervoor moet het noodige materiaal steeds beschikbaar zijn.

6. Een modern leger beschikt over vechtwagens.

Nagebootste-vechtwagens zijn voor opleidingsdoeleinden noodig, doch uit oefeningsoverwegingen kunnen ook werkelijke vechtwagens niet meer worden gemist, vandaar dat reeds om deze reden de Nederlandsche weermacht noodzakelijk over eenige bataljons vechtwagens moet beschikken.

BIJLAGE I.

ONTWERP bewapening voor een Regiment Infanterie,
bestaande uit een staf, drie bataljons, een compagnie p.a.g.
en een 13e Comp.

Wapen	Tirailleur comp. ³⁾	Mitrailleur comp.	P.a.g. comp.	13e comp.
A.				
<i>Vlakbaanvuurwapen.</i>				
geweren, karabijnen pistolen, enz.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
lichte mitrailleurs	12	—	3	—
zware mitrailleurs	—	12	—	—
pantserafw. kanonnen	—	—	9	—
kanonnen i.g.	—	—	—	4 ¹⁾
B.				
<i>Krombaanvuurwapen.</i>				
granaatgeweren ²⁾	p.m.	—	—	—
lichte granaatwerpers of mortieren	3	—	—	—
mortieren van 8	—	4	—	—
infanteriegeschut	—	—	—	2
C.				
<i>Luchtafweermiddelen.</i>				
kanonnen tl.	—	—	—	3

¹⁾ Kanonnen van 6 veld.

²⁾ Het bezit van granaatgeweren is alleen wenschelijk als aanvulling van de overige genoemde kromb. wapenen, indien zij ook technisch aanvaardbaar zijn.

³⁾ Van de tegenwoordige samenstelling, doch in plaats van een commandogroep een commandosectie waarin opgenomen de lichte granaatwerpers (c.q. lt. mortieren).

BIJLAGE II.

Het Duitsche Regiment Infanterie.

Het organieke regiment bestaat uit:

Regimentsstaf

Verbindingssectie

Ruiter-peloton

drie Bataljons

de 13e Compagnie (Inf. geschut comp.)

de 14e Compagnie (Pantserafweer comp.)

Lichte infanterie-colonne.

Het ruiterpeloton bestaat uit:

één luitenant commandant met co. groep van 4 ruiters
24 ruiters.

(Deze ruiters behooren niet tot de cavalerie, doch zijn
infanteristen, opgeleid bij het reg. inf.).

Het bataljon bestaat uit:

Bataljonsstaf

drie Tirailleurcompagnieën

één Mitrailleurcompagnie.

De Tirailleurcompagnie bestaat uit:

C.C. met commandogroep,

drie sectiën tirailleurs elk à drie eenheidsgroepen (ge-
weertroep + mitr. troep met lichte mitr. '34*)

één halfsectie à 2 zw. mitrs. '34*)

één halfsectie à 3 lichte granaatwerpers van 5 c.m.

drie gevechtsvoertuigen (één per S.) en één mitrail-
leurvoertuig, alles met 2 paarden. Deze voertuigen
kunnen worden vereenigd met den G.T. van het
bataljon.

N.B. In totaal zijn 30—40 tirailleurs opgeleid als
infanteriepioniers en kunnen in voorkomend
geval, onder een officier vereenigd worden tot
een sectie.

De Mitrailleur compagnie bestaat uit:

C.C. met commandogroep,

Verbindingsgroep (2 seinlampen, 3 kleine telef. toestellen enz.)

drie sectiën elk met 4 zw. mitr. '34,*)

twee sectiën elk met 3 middelbare granaatwerpers van 8,1 c.m.

De 13e Compagnie bestaat uit:

C.C. met commandogroep,

vier sectiën, n.l. drie lichte sectiën à 2' stukken i.g. van 7,5 c.m. en één zware sectie à 2 stukken i.g. van 15 c.m.

Gevechtstrein.

De 14e Compagnie (gemotoriseerd) bestaat uit:

C.C. met commandogroep,

vier sectiën elk à 3 stukken p.a.g. en één lt. mitr. '34,*)

gevechtstrein.

Voorts nog één sectie à 4 stukken tl. van 2 c.m. (of mogelijk van 3,7 c.m.).

*) Is een éénheidsmitrailleur, die zonder affuit (doch met 2 voet) dienst doet als lichte mitr. en met affuit als zware mitr.

De Voorzitter: Ik dank den heer Van Hilten voorloopig voor zijn heldere rede en geef het woord aan den Generaal von Geusau.

Generaal-Majoor Jhr. J. Th. Alting von Geusau.

M. d. V., M. H.! Ik maak met dankbaarheid gebruik van het feit, dat de Inleider van hedenavond mij zijn mooie rede tevoren ter inzage zond, om van mijn kant enkele opmerkingen over het zeer gewichtige probleem, dat ons bezig hield, te maken.

Spr. plaatste zijn betoog op een hoog plan en van wetenschappelijk standpunt bezien, had hij daarin groot gelijk. Wanneer ik de zaak dan ook alleen van dat standpunt zou willen beschouwen, zou ik geen aanleiding gevonden hebben met den geachten Spr. van gedachten te wisselen, aangezien ik, wellicht op enkele details na, gaarne mijne instemming betuig met de door hem ontwikkelde theorieën.

In zaken de legervorming en bewapening betreffende, kan men echter niet alleen de wetenschap aan het woord laten, maar moet men ook rekening houden met het praktisch bereikbare en laat ik tot onzen troost opmerken, dat zulks niet alleen geldt voor onze bescheiden verhoudingen, maar evenzeer voor militaire grootmachten.

De Spr. heeft ons op duidelijke wijze geschetst hoe de aanval in grooten stijl over de laatste 300 m gesteund moet worden door vechtwagens, al verklaarde hij zeer tot mijn genoegen, dat ook aanvallen zonder vechtwagens nog mogelijk moeten geacht worden. Hij betoogde echter ook volkomen terecht, dat de meening, als zouden de vechtwagens de onbestreden meesters van het gevechtveld zijn, reeds als verouderd moet beschouwd worden. De aanvallen met behulp van vechtwagens vinden een zoo vinnigen tegenstander in het moderne pantser-afweergeschut, dat die aanvallen alleen mogelijk geacht worden, indien zij voorbereid en gesteund worden door machtige artillerie-vuren en door een krachtig ingrijpen van den gevechts-vliegdienst in den strijd op den grond. Zonder dezen steun van kanon

en vliegtuig is de vechtwagenaanval tegen een van moderne pantser-afweermiddelen voorzien verdedigingsfront een zeer hachelijke onderneming. Hieruit volgt dus, dat men om vechtwagen-aanvallen te kunnen uitvoeren, eerst moet beschikken over de noodige artillerie en de noodige vliegtuigen, omdat anders de vechtwagen-aanvallen niet tot het gewenschte resultaat kunnen voeren.

Was ons leger nu van alle moderne hulpmiddelen voorzien, zoodat ons niets anders te wenschen overbleef dan het regiment vechtwagens van Inleider, dan zou hij mij geheel aan zijn zijde vinden. Maar zoo liggen de feiten helaas niet.

Ik zal hier thans niet opsommen, wat aan onze oefening en uitrusting nog ontbreekt na de sombere jaren van verwaarloozing, die achter ons liggen. Zulks is U allen trouwens evengoed als mij, bekend. Maar wel wil ik zeer scherp naar voren brengen, dat daaronder nog vele zaken zijn, noodig en onmisbaar voor het strategisch defensief en voor aanvallen in kleineren stijl.

En nu is het wel zeer eenvoudig — ik zeg niet dat Spr. dat deed — om maar met een grootsch gebaar te zeggen, dat al die ontbrekende zaken nu maar in eens komen moeten, zulks is echter niet in overeenstemming met de mogelijkheid.

M. H. „*Qui trop embrasse, mal étreint*” en zoo ben ik van meening, dat er nog vele zaken zijn, die verbetering en aanvulling behoeven, alvorens de aanschaffing van vechtwagens aan de orde kan komen, indien wij ons ten minste op het practische standpunt blijven stellen, dat zelfs in deze benarde tijden, de aan defensie te besteden gelden niet onbeperkt zijn.

En dan vraag ik, M. H., in de allereerste plaats en met zeer veel klem, om een spoedige en afdoende versterking van onze artillerie, want al hebben wij nog zoo veel vechtwagens, met onze huidige artillerie is iedere offensieve gedachte in eenigszins grooteren stijl zelfs ondenkbaar. Onze divisïën, die zich nog steeds moeten behelpen met twee vlakbaan-afdeelingen en één weinig geschikte krom-

baanafdeeling, zijn uit artilleristisch oogpunt bezien, toch wel weinig toegerust voor den aanval.

N.m.m. moeten wij, alvorens over de aanschaffing van vechtwagens te denken, eerst onze artillerie op een dragelijk peil brengen en onder dat peil versta ik:

1e. Indeeling van een vierde afdeeling bij de regimenten divisie-artillerie, welke afdeeling ik om verschillende redenen thans met een modernen houwtiser van 10 cm zou willen bewapenen;

2e. Vervanging van de voor divisie-artillerie weinig geschikte tegenwoordige houwtiser-afdeelingen van 12 cm en 15 cm, door dezelfde houwtisers van 10 cm als zoeven bedoeld;

3e. spoedige organisatie van de regimenten 9 tot en met 12, zoodat zij bestaan uit 2 afdeelingen van 10 veld en 1 afdeeling van 10 houtwitsers c.q. een nieuwe houwtiser van 15 cm;

4e. aanschaffing van de IIIe afdeeling van 10 houwtiser voor het Regiment Rijdende Artillerie van onze Lichte Divisie;

5e. samenvoeging van de vrijkomende afdeelingen van 15 houwtiser l. 17 in een nieuw regiment legerartillerie.

M. H. Als ik dit resumeer, dan beteekent dit het aanschaffen van 21 afdeelingen, d.i. 252 kanonnen van 10 houwtiser, hetgeen vermeerderd met een nog bescheiden materieelreserve, neerkomt op 300 stuks.

Als ik aan deze nooden denk M.H., nooden die meer dan dringend zijn, dan lijkt het mij verstandig met de aanschaffing van een regiment vechtwagens nog maar even te wachten. Over de noodige uitbreiding met vliegtuigen, de artilleristische en personeele versterking van onze grenstroepen, de nooden van de Koninklijke Nederlandse Marine en andere zaken, zal ik thans niet uitweiden, hoewel op dat gebied ook nog wel belangrijke desiderata bestaan.

Alvorens te eindigen, M. d. V., veroorlove U mij nog een aanvullende opmerking te maken.

Spr. schetste ons in zoo duidelijke taal hoe noodig het is onzen troep op te leiden in de offensieve gedachte en in de offensieve vechtwijze. Zulks is mij uit het hart gegrepen, maar daarmee moet gepaard gaan een offensieve opleiding van onze lagere aanvoerders. Al wie in den laatsten tijd oefeningen met troepen heeft bijgewoond, zal hebben moeten vaststellen, hoe het gemis aan werkelijke troepen in de achter ons liggende jaren zich op inderdaad ontstellende wijze gewroken heeft op de handigheid van onze lagere aanvoerders, ook de beroeps-officieren, om met werkelijke troepen door het terrein voorwaarts te gaan. Niet alleen voor de soldaten, maar ook voor onze aanvoerders ligt hier een zeer belangrijk arbeidsveld braak.

Wij hebben nu de oefengelegenheid bij onze Ite bataljons, laten onze aanvoerders daar nu van profiteeren, want het is niet voldoende, wanneer de soldaat goed geoefend en goed bewapend is; de lagere aanvoering moet ook het hare tot het welslagen van gevechtshandelingen bijdragen.

Nadat ik hulde heb gebracht aan den Overste van Hilten, voor zijn zeer belangwekkende rede, breng ik U, M. d. V., mijn dank voor de mij geboden gelegenheid, de nooden van het mij zoo dierbare wapen der artillerie nog weer eens naar voren te hebben mogen brengen.

Kapitein Gen. Staf W. J. K. Baay.

M. d. V., M. H.

Alvorens eenige punten te bespreken, welke mij in het mooie, duidelijke overzicht van hedenavond bijzonder hebben getroffen, moge ik den Overste Van Hilten mijn beleefden dank betuigen voor de mij geschonken gelegenheid om te voren inzage te nemen van hetgeen hedenavond te berde zou worden gebracht en waardoor het mij mogelijk was U mijn gedachten wat meer geordend weer te geven.

I. Als vanzelfsprekend heeft de Overste Van Hilten de doorbreking sterk op den voorgrond gesteld, eenerzijds omdat juist bij de doorbreking de infanterie voor de

zwaarste taak wordt gesteld, anderzijds, omdat met de massalegers van tegenwoordig meermalen twijfel is geuit aan de mogelijkheid van omtrekkingen en omvattingen.

Ik moge daarnaast Uw aandacht er op vestigen, dat in de militaire vakliteratuur, bij verschillende manoeuvres en — meer in het bijzonder in Duitsche en Russische — in sommige buitenlandsche voorschriften opnieuw veel aandacht wordt gewijd aan de omvatting.

Voorals in Duitschland en Rusland achtte men deze omvatting weer mogelijk door de opstelling van de pantserverbanden, terwijl ik U in dit opzicht ook moge verwijzen naar de operatiën in Spanje, waar de omvatting herhaaldelijk met succes door Franco wordt toegepast, meer in het bijzonder in het latere gedeelte van dezen burgeroorlog, waarbij dan gemechaniseerde en gemotoriseerde onderdeelen een belangrijke rol hebben gespeeld.

En wel typeerend is, dat de Russen in hun officieele voorschriften de kracht van de infanterie achten te bestaan uit de drie factoren: vuur, beweging en manoeuvre.

II. Ten aanzien van den vechtwagen en zijn gebruik wil ik in de eerste plaats vooropstellen, dat ik met groote vreugde de erkenning heb gehoord, dat de infanterie ook in staat moet zijn om zonder den overigens zoo waardevollen steun van vew. aan te vallen. Ik stem dan ook geheel in met de conclusie van den inleider, dat de bewapening van de infanterie zoo moet zijn, dat zij ook in staat is om alleen met de hulp van artillerie haar taak te vervullen.

M. d. V. Ik ga in dit opzicht nog een stap verder!

Als men de publicaties van de laatste maanden in de vakliteratuur met aandacht heeft gevolgd, dan treft wel in de eerste plaats, hoe door de ontwikkeling van een doeltreffend pantserafweersysteem de vechtwagen als alleenheerscher op het slagveld is onttroond.

In het Mil. Wochenblatt van 5-8-'38 wordt de meening geuit, dat tusschen pantser en pantserafweer een evenwicht is ontstaan, terwijl in de Wehrtechnische Monatshefte van Sept. '38 een uiting voorkomt, welke overeenkomt met de

door den inleider weergegeven opvatting van den Generaal Von Eimannsberger.

Geeft dit eenerzijds moed, nadrukkelijk stel ik voorop, dat deze opvattingen alleen maar gelden, als de pantserafweer voldoende is verzekerd.

En waar de Overste U eenige voorwaarden heeft uiteengezet voor het inzetten van vechtwagens, daar stel ik hier-teenover, dat de organisatie van het pantserafweersysteem er op zal zijn gericht om juist deze voorwaarden teniet te doen.

En zonder nu op de tactiek van vechtwagens nader in te gaan, wil ik toch niet nalaten U hieromtrent eenige gedachten te geven.

Een moderne vechtwagenaanval eischt voor alles, het inzetten van een zoodanig sterke artillerie, dat met reden een neutralisatie van het antivechtwagengeslacht van den verdediger kan worden verwacht. Deze steun eischt een inleidende beschieting en een begeleiding door middel van een vuurwals of vuurconcentraties, welke met groote sprongen op tijdstafel worden verlegd.

Volgens Russische voorschriften wordt bij een aanval op een vluchtig versterkte stelling voor een bataljon, aanvallende op een front van 600 m, de steun geëischt van tenminste een afdeeling artillerie en een compagnie vechtwagens.

Wordt onder dezelfde omstandigheden een Divisie gesteun door één à twee bataljons vechtwagens, dan acht men het noodig 30—35 vuurmonden per km. frontbreedte op te stellen.

En daarnaast moge ik U nog eens verwijzen naar hetgeen ik U in mijn voordracht van 25 November j.l. mocht mededeelen nopens een modernen Groszangriff, geschilderd door den Generaal Von Eimannsberger.

Vat ik dit alles samen, dan leidt het vorenstaande tot de conclusie, dat een moderne vechtwagenaanval in geen geval tot een besparing van artillerie kan en mag leiden, terwijl daarnaast het inzetten van sterke luchtstrijdkrachten niet kan worden ontbeerd; luchtstrijdkrachten, welke zeker

niet in de laatste plaats ten behoeve van den vechtwagenaanval in den strijd op den grond moeten ingrijpen.

Ik moge voor een en ander verwijzen naar een artikel in „Die Kraftfahrkampfruppe” van Dec. '38.

En waar nu de verdediger bij een modern georganiseerde strijdmacht zeker ook beschikt over snel verplaatsbare reserves, waarbij ook gemechaniseerde verbanden, daar is de vraag gewettigd of ook nu de verdediger er niet in zal slagen tijdig de bres te dichten, aldus den aanvaller voor de noodzakelijkheid plaatsend den opmarsch van een belangrijk gedeelte van de artillerie af te wachten, alvorens den aanval voort te zetten.

M. de V. Ik wil herhalen, wat ik op 25 Nov. in dit opzicht uiteenzette, dat, hoezeer in elken modernen slag met het optreden van vew. moet worden gerekend, het optreden van vechtwagenverbanden in een ander licht moet worden gezien dan eenige jaren geleden.

III. De Overste Van Hilten heeft betoogd, dat bij het uitbreken van den oorlog t.a.v. de artillerie slechts rekening kan worden gehouden met de verhoudingen van den bewegingsoorlog.

Ik moge, onder instemming overigens met de strekking van dit betoog, toch een waarschuwing doen hooren, om toch vooral dit avu. niet te onderschatten.

Men make zich geen illusie; wordt een aanval niet goed voorbereid door artillerie — hetzij in aantal of in duur — en niet beschermd door luchtstrijdkrachten, dan worden de kansen op succes wel zeer gering. In dezen gedachtengang vindt U in de vakliteratuur de gedachte gepropageerd — in Russische voorschriften officieel neergelegd — dat een aanvallende div. zich splitst in een stootgroep, een bindende groep en een reserve.

De straks genoemde getallen gelden dan voor de „stootgroep”.

IV. De Overste Van Hilten heeft uiteengezet, dat o.m. een C.C. in het moderne gevecht zijn compagnie persoonlijk kan leiden en inwerken op zijn manschappen.

M. de V. Aan deze meening, welke ook is neergelegd in

onze voorschriften, vermeen ik te moeten twijfelen. N.m.m. is dit een overblijfsel uit den tijd, toen de compagnie als tactische eenheid werd beschouwd, waarvoor als kenmerk gold, dat de C. deze eenheid met de stem moest kunnen commandeeren. Doch reeds vóór 1914 stelde men daartoe het gevechtsfront op max. 100 m. Dat op het moderne slagveld een en ander mogelijk zou zijn op een front van 200 à 300 m., acht ik uitgesloten.

V. Met de beschouwingen, welke de Overste heeft gegeven nopens de organisatie en bewapening van de infanterie, stem ik grootendeels in; kortheidshalve moge ik verwijzen naar de voordracht, welke ik in 1933/1934 voor ons Genootschap mocht houden en naar het laatste Wetenschappelijk Jaarbericht.

De organisatie, welke ik in 1933/1934 opbouwde en waarin het regiment beschikte over 24 mortieren, 108 granaatgeweren en 12 antivechtwagenvuurmonden, maakt geen slecht figuur naast de voorbeelden, welke de inleider ons gaf.

VI. Met groote instemming volgde ik het sterke betoog van den Overste Van Hilten nopens het offensieve element, dat in de opleiding moet zetelen.

En waar de inleider vraagt om middelen ter nabootsing van vechtwagenaanvallen, sta ik geheel aan zijn zijde.

Ik herinner mij nog levendig, hoe de toenmalige C. van de 1e School voor Reserveofficieren te Amersfoort met betrekkelijk geringe kosten bij grootere oefeningen vrachtauto's deed inrichten als paw. en hoe deze nagebootste paw. grooten indruk op den troep maakten.

En ik wil herinneren aan de pogingen, door wijlen den Generaal Insinger, aan wien het leger zoo enorm veel te danken heeft, in het werk gesteld om met de toenmaals zeer begrensde geldmiddelen, het door Overste Van Hilten gestelde doel te verwezenlijken.

VII. M. d. V.

T.a.v. het vraagstuk of aanschaffing van vew. voor Nederland urgent is, neem ik een eenigermate ander standpunt in.

Indien wij bij de beantwoording van deze vraag alleen maar op finantieele argumenten moesten letten, dan was de keuze wel ongemeen eenvoudig. Tegenover deze argumenten zou ik de woorden van den Duitschen Rijkskanselier willen aanhalen, waarmede hij in 1913 de versterking van het Duitsche leger met drie legerkorpsen verdedigde en waarin hij o.a. zeide:

„Een volk, dat niet meer bereid is tot offers of van oordeel is, dat zijn rijkdom niet in staat stelt om zijn landsverdediging op peil te houden, bewijst slechts, dat zijn rol „uitgespeeld is“.

Door de onverantwoordelijke houding van hen, die ondanks de dringende verzoeken van Legerbestuur en deskundigen, ook van deze plaats geuit, geloofden aan den eeuwigen vrede, heeft ons leger in de achter ons liggende jaren veel, enorm veel geleden. En het gevolg is, dat thans in korten tijd een groote achterstand moet worden ingehaald, alleen al om ons leger voldoende uit te rusten voor een strategisch-defensieve taak. Onze artillerie is ten eenemale onvoldoende, onze luchtmacht is zeer zwak, onze luchtdoelbestrijdingsmiddelen te gering in aantal. De uitrusting met antivechtwagenmiddelen blijft voorloopig, als ik de berichten in Mavors moet gelooven, ver beneden het aantal, dat de Generaal van Voorst tot Voorst als het minimum noemde, door mij in vereeniging met geweren tp. als voldoende gekenschetst.

En waar nu een onbetwistbaar axioma is, dat de voren genoemde strijdmiddelen in geen enkel opzicht overbodig worden gemaakt door de aanschaffing van vew. en daarenboven de internationale verhoudingen van dien aard zijn, dat elk oogenblik een botsing kan uitbreken en — wat erger is — ook de leveringen niet altijd zeker zijn, daar blijf ik van oordeel, dat de aanschaffing van de door mij genoemde strijdmiddelen meer urgent moet worden geacht dan de aanschaffing van vechtwagens. Hoezeer ik het gewenscht, ja het noodige hiervan, gaarne onderschrijf.

Ik laat nog in het midden, dat de vraag nopens de soort van de aan te schaffen vechtwagens nog niet met zekerheid

kan worden beantwoord, gelet op de ervaringen in Spanje en op de eigenaardige gesteldheid van onzen bodem.

M. d. V.

Als de stormklok haar sombere, dreigende tonen over de lage landen bij de zee doet hooren en de stormen het water hoog tegen de verzwakte dijken doet slaan, dan gaat onze eerste zorg naar de verdediging tegen den dreigenden nood.

Dan roepen wij alle strijdbare krachten en het beschikbare materieel bijeen om eerst het defensief tegen het gevaar afdoende te verzekeren. Dan past geen zuchten over het feit, dat wij hebben verzuimd in rustiger tijdperken het water te normaliseeren.

Dan moet — en finantieele overwegingen gelden hiervoor in geen en deele — de aanval helaas naar een anderen tijd worden verschoven, al mogen wij dezen nooit uit het oog verliezen.

Wij moeten — en ik betreur dit meer dan een Uwer, overtuigd als ik ben van de groote beteekenis van het offensief — thans in de eerste plaats al onze krachten inspannen om in den kortst mogelijken tijd het leger van het allernoodigste voorzien. En eerst als dit is verzekerd, kunnen en mogen wij denken aan middelen, wier gebruik toch altijd maar eenzijdig blijft.

M. d. V., M. H.

Ik moge U mijn dank betuigen voor de mij geboden gelegenheid om nopens dit onderwerp mijn gedachten nog eens voor U uiteen te zetten.

Luitenant-Kolonel van Hilten.

M. de V., M.H.

Gaarne maak ik van de mij geboden gelegenheid gebruik, om de H.H. debaters met een kort woord te beantwoorden.

Ik dank den Generaal Jhr. Alting von Geusau voor zijne waardeerende woorden met betrekking tot de gehouden voordracht.

Gaarne instemming betuigende met de ontwikkelde theorieën, zegt de Generaal, dat in zake de legervorming

en bewapening men niet alleen de wetenschap aan het woord kan laten, maar rekening moet houden met het practisch bereikbare. De groote nooden der artillerie zijn o.m. oorzaak, dat de Generaal een aanschaffing van vechtwagens naar het tweede of, indien ik het goed heb begrepen, naar nog een verder afgelegene plan doet verschuiven. Ook ik ben overtuigd van de noodzakelijkheid om onze artillerie op een dragelijk peil te brengen, hetgeen niet wegneemt, dat oorlogservaring heeft uitgewezen, dat zelfs het opvoeren van de artilleristische macht tot een hoogte als in den wereldoorlog op het westfront, de infanterie bij hare worsteling over de laatste 300 m. weinig zal baten, zooals ik in mijn voordracht dit hedenavond naar voren mocht brengen.

Met opzet heb ik over de oorlogsbehoeften aan vechtwagens voor de Nederlandsche weermacht zeer oppervlakkig gesproken en hierover in mijn zesde en laatste stelling zelfs in het geheel niet gerept. Mijn wenschen voor vechtwagens zijn vooralsnog in hoofdzaak gegrond op *oefeningsoverwegingen*, waarvoor, zooals ik betoogde, niet kan worden volstaan met slechts een gering aantal losse tanks. Het aanschaffen van een te groot aantal nagebootste vechtwagens, zijnde toch ook auto's, die zich door het terrein moeten kunnen bewegen, doch die geen oorlogswaarde bezitten, zou te oneconomisch zijn.

„*Goedgeoefende, alleszins bruikbare infanterie*”, is een *levenskwestie* voor de weermacht, indien om deze te verkrijgen, ook eenige vechtwagen-verbanden noodzakelijk zijn dan moet men m.i. deze aanschaffen.

Kapitein Baay bevestigt de door mij ontwikkelde inzichten betreffende het gebruik van vechtwagens en waar hij hierover nog eenige aanvullingen geeft, ben ik hem daar dankbaar voor. Hij stelt zijne meening in enkele opzichten echter ook tegenover mijne opvattingen.

In de eerste plaats waar ik heb uiteengezet, dat het de C.Cn. en de S.Cn. zijn, die hunne manschappen in het gevecht persoonlijk aanvoeren, in tegenstelling met hogere Cn., die ook bij den aanval het gevecht vanuit een cp. lei-

den. Ik onderschrijf, dat beheerschen met de stem den C.C. vrijwel onmogelijk zal zijn, doch de C.C. moet in den aanval met zijn compagnie voorwaarts gaan en zal zich te midden der afzonderlijke sectiën ophouden, door middel van teekens, per ordonnans of met behulp van de sluiser, zijne bedoelingen kenbaar maken en inwerken op zijn troep, waarbij de S.Cn. zich zullen moeten beijveren gezichtsverband met hunnen kapitein te behouden. Niet gaarne zou ik zien, dat onze C.Cn. zich bij den aanval gingen opbergen in een commandopost en van daaruit telefonisch het voorwaarts gaan en het bestormen van den vijand zouden willen gaan *leiden*.

Kapitein Baay neemt ook betreffende het vraagstuk „aanschaffing van vechtwagens” een ander standpunt in. Ik moge hem verwijzen naar hetgeen ik hieromtrent zooeven nog nader mocht mededeelen.

Wij moeten, zegt hij verder ook, als de stormklok luidt, alle strijdbare krachten en het beschikbare materieel bijeenroepen om eerst het defensief tegen het gevaar afdoende te verzekeren. „De aanval op den vijand moet dan, helaas, naar een anderen tijd worden verschoven”.

De omstandigheden kunnen er inderdaad toe leiden, dat een goed en wijs oorlogsbeleid noopt tot een strategisch defensief optreden. Maar, M. H., dit mag toch nooit aanleiding zijn, dat daarmede de offensieve gedachte in alle lagen wordt uitgebannen.

Wanneer een weermacht, tot bedoelde taak geroepen, niet voldoet aan de eischen, welke worden gesteld aan het tactisch offensief en niet in staat blijkt een verbroken evenwicht door tegenaanvallen te herstellen, is hij tot ondergang gedoemd.

En voor dit tactisch offensief, voor deze tegenaanvallen der infanterie, vraag ik offensieve vuurwapenen en ook vechtwagens, welke, ik herhaal dit *nogmaals*, ook voor oefeningsdoeleinden niet meer kunnen worden gemist.

De Voorzitter: Mijne Heeren. Ik dank den Luitenant-Kolonel Van Hilten nogmaals voor zijne interessante voor-

dracht, en de andere H.H., die het woord gevoerd hebben, voor hetgeen zij in het midden hebben gebracht.

M. H. Als men spreekt over „de laatste 300 meter van den aanval”, dan wordt dat vanzelf een pleidooi ten bate van de infanterie, die in die periode de geweldige moeilijkheden te overwinnen heeft, welke ons door spr. uitvoerig zijn beschreven. Men gevoelt dan, dat den infanterist geen van de middelen der techniek mag worden onthouden om die moeilijkheden te overwinnen. De overste Van Hilten heeft in dat verband, behalve op eene machtige artillerie, in het bijzonder de aandacht gevestigd op een tweetal strijdmiddelen, n.l. krombaanvuurwapenen en vechtwagens. Wat de vechtwagens betreft, wees de kapitein Baay erop, dat een eventueele tegenstander daarvan stellig voorzien zal zijn; juist daarom kan ik mij geheel met het betoog van overste Van Hilten vereenigen, dat onze infanterie daarmede vertrouwd moet worden gemaakt en ermede geoefend moet worden.

Dat ook versterking van onze artillerie, door generaal-majoor Jhr. Alting von Geusau in de eerste plaats bepleit, noodig is, kan niet worden tegengesproken.

Wat tenslotte het meest urgent is, is niet te onzer beoordeeling; ik spreek echter den wensch uit, dat onze brave infanterie, die in het gevecht de allerzwaarste taak heeft, daarbij al den steun moge ontvangen, waarop zij aanspraak heeft. (Applaus).

M. H. Ik dank U voor Uw aanwezigheid, en sluit deze vergadering.

Mededeelingen van huishoudelijken aard.

Nieuwe Leden.

a. Nederlandsch-Indië:

Bibl. Dep. van Marine.

b. Nederland:

Den Haag: Bibl. Octrooiraad. Breda: J. Koedam, Cadet-Serg. Art.,
W. A. v. d. Lee, Cadet-Serg. Inf., R. C. Reuhl, Cadet-Serg. Art.,
H. Ridders, Cadet-Serg. Art., G. Treffers, Cadet-Serg. Inf. K.N.I.L.
Delft: J. L. te Winkel, res. Maj. Inf. Voorburg: A. J. Kruithof, res.
1e Lt. Wielrijders.

BOEKBESPREKING.

Op de bres voor Neerlands onafhankelijkheid. Met een inleidend woord van Dr. H. Colijn, Minister van Staat, Minister van Algemeene Zaken, Voorzitter van den Raad van Ministers en van Dr. J. J. C. van Dijk, Minister van Defensie door Mr. H. J. Kruls en H. Staring Jr., 1939. Nederlandsche Keurboekerij N.V. Amsterdam. Prijs f 5.75.

Een prachtig boek, dat ongetwijfeld in een groote behoefte voorziet en dat niet zal nalaten een belangrijk en zegenrijk werk te doen voor het Nederlandsche volk en zijn Koninklijk Leger. Met deze zeer korte samenvatting van dit 363 bladzijden dikke boek zou zeker kunnen volstaan worden, ware het niet, dat nu eenmaal in ons land velen een aansporing noodig hebben om een werk als dit ter hand te nemen. Het is juist de groote verdienste van dit boek, dat, zooals de schrijvers zelf aangeven, steeds de bedoeling heeft voorgezet om door betere kennis van de mogelijkheden van onze landsverdediging er een steentje toe bij te dragen om ons volk en ons leger nader tot elkander te brengen. De uiterst deskundige schrijvers zijn hierin ten volle geslaagd.

In het hoofdstuk Economische en Industriële Verdedigingsvoorbereiding wordt duidelijk aangetoond hoe steeds meer het burger-element in al zijn geledingen ingeschakeld wordt in het verdedigingsapparaat. Tot nog toe bleek op een dikwijls ontstellende wijze hoe weinig idee zelfs zij, die hooge staats- en andere belangrijke betrekkingen bekleeden, van het leger en zijn behoeften hebben. Het is nu juist dit boek, dat, in alle opzichten aan dit te kort tegemoet kan — en naar wij hopen — ook zal komen.

Door de groote veelzijdigheid zal het voor talloos velen een bron worden, waaruit zij nooit tevergeefs putten. Zoo wijzen wij speciaal op het hoofdstuk „de dienstplichtwet”, waar ieder vader die een zoon heeft, zeker alles in zal vinden wat hij moet weten, terwijl hij in vele andere hoofdstukken nog een groote schat van gegevens vindt, die hem beter dan ooit te voren doen begrijpen, waarom en hoe die zoon zal dienen.

In tijden zooals wij nu beleven, waarin spanningen en hoogspanningen elkaar in een nooit gekend snel tempo opvolgen, moet een hoofdstuk als: „de weermacht als waar-

borg voor onze onafhankelijkheid" wel de zeer speciale belangstelling hebben van *alle* Nederlanders. Het aantal dat werkelijk op de hoogte is van de hier gepubliceerde stof is wel uitermate klein. De hoogstgeplaatsten, die de beraadslagingen medemaken over deze voor onze landsverdediging beslissende maatregelen, vinden hier materiëel, om zich beter dan ooit te voren te kunnen oriënteren. Maar ook alle anderen, die, hoe dan ook hun steun hebben te verleen aan de weerkracht van ons land, zullen hier verheldering en verdieping vinden van alles wat betreft onze landsverdediging en in het bijzonder van het element der „levende strijdkrachten" met de wapens die zij moeten voeren.

Ook hebben de schrijvers een belangrijke plaats ingeruimd aan de geschiedenis van ons leger, zij het ook, dat slechts de belangrijkste gebeurtenissen er uit zijn gelicht en op heldere wijze toegelicht. Dat hierbij de verbondenheid met Oranje sterk op den voorgrond komt, spreekt vanzelf.

Als bijzondere hoofdstukken vermelden wij nog, die over het Rode Kruis en de burgerwachten en over het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger, een zeker ten volle verdiende hulde tevens voor dit Leger, dat in zoo belangrijke mate er toe bijdraagt het aanzien van het Nederlandsche Imperium naar buiten op een steeds hooger niveau te brengen.

Na alle lof, die wij gaarne aan dit werk gaven, veroorloven wij ons toch nog een enkele opmerking van anderen aard, n.l. deze, dat wij het betreuren, dat het uiterlijk aanzien van dit werk op zonderlinge wijze de inhoud schijnt te willen weerspiegelen. De rood-wit-blauwe kleur van den omslag doet natuurlijk iedereen sympathiek aan, maar voor het leelijke burgerpoppetje met een diepe trom, hadden wij toch liever een echte militaire tamboer of hoornblazer willen zien — iets flinks en echt mannelijks was hier zeker noodig.

Dit doet echter niets of aan de warmte, waarmede wij de lezing van dit werk aanbevelen.

P. W. P.